

szerkesztőségek figyelmébe!

a bb 51. számú hírünkben / a hazafias népfront képviselő jelöltjei/ a képviselő és pótképviselő jelöltek felsorolása után lévő dátumokat

kérjük mindenütt törölni!

/mti/

- vé g e -

21.44/a

- 78 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Fiume uca 6-7. Telefon: 160 160, 160 161

A szerkesztőség a leveleket a szerkesztőségnek

1963. február 2.

bb 1. emléklapot kapnak az első választók

i s/tm vm sr

1963. február 2.

a kisz központi bizottsága, az ország összes első izbeni választópolgárát emléklappal ajándékozza meg, amelyet az ifju-választók gyűlésén, illetve a választáskor a szavazóhelyiségekben adnak át. a kisz központi bizottsága ezeket az emléklapokat a napokban már szétküldte a megyei és járási bizottságoknak.

az ország csaknem valamennyi megyéjében és járásában megrendezik az „ifju választók gyűlését”, amelyre az először szavazó fiatalokon kívül az „idősebbeket is”, meghívják. itt közösen beszélnek meg a fiatalok problémáit és felkészítik „az ujoncokat”, az első választásra. /mti/

bb² négyszáz egyetemi hallgató utazik vidékre

i s/tm vm

1963. február 2.

a jövő hét elején a budapesti, a debreceni és a pécsi egyetemekről és főiskolákról 400 hallgató utazik egy hétre az ország különböző termelőszövetkezetébe, hogy - az elmúlt évekhez hasonlóan - tanácsaikkal segítsék az ottani kisz-szervezetek munkáját. megbeszélnek a falusi és termelőszövetkezeti kisz-szervezetek munkájának tapasztalatait és további feladatait, segítik a politikai foglalkozások megszervezését, ottlétük alatt közösen feldolgozzák az mszp nyolcadik kongresszusának anyagát.

az egyetemi és főiskolás fiatalok munkájukról és tapasztalataikról február végén számolnak be a kisz központi bizottságnak. /mti/

bb 3. pályázat vízmű tervezésére

k sb/sze vm vg

1963. február 2.

az építésügyi minisztérium és az országos vízügyi főigazgatóság pályázatot hirdet vas-és mangántalanítóval ellátott vízmű tervezésére. a pályázati kiírást 30 forintért már átvehetik az érdeklődők az ém tervezési főosztályán /budapest ötödik kerület, beoiannisz utca 2. ötödik emelet 5./ s ugyanítt kell benyújtani az elkészült terveket legkésőbb április 22-ig. a pályázat díjazására összesen 65.000 forintot irányoztak elő, a legnagyobb díj azonban nem lehet több huszezer forintnál és a megvásárolt tervekért négyezer forintnál kevesebbet nem fizetnek ki. /mti/

bb 4. fácánok, foglyok a cinkék és sármányok társaságában, - a szarvasi arborétumban keresnek menedéket a környék apró-vadjai

vid/j/m/ká

1963. február 2.

a kőrösök vidékén a szokatlanul hosszantartó hideg és a vastag hótakaró miatt sokat szenvednek az apróvadak, énekesmadarak, szarvason, a holt-kőrös partján fekvő, világhírű arborétum, ahol csodálatosan szép téli „köntösben”, pihen a természet, valóságos menedéke a környék vadjainak. a fenyőfacsoportok hómentes tövében a cinkék, sármányok társaságában a környékről idemenekült fácánok és foglyok huzódnak meg. a máskor oly kényes, büszke pávák lassan, szomorúan járkálnak a vastag, puha, fehér szőnyegen: az arborétum dolgozói nap mint nap gondoskodnak a kert madarai és a vendégek számára terített asztalról. /mti/

bb 5. kávészüret fertődön

vid/hné/m/ká

1963. február 2.

a fertődi növénynevelési és növénytermesztési kutató intézet növényházában sok délszaki növény diszlik. a banánfáról már 42 kilós fürtöt is szedtek, most pedig a nyolc éves kávécsereje érlelte be termését. a piros bogyók szinte ellepik a három méter magas cserjét, amelyről legalább öt kiló kávé szedhetnek le. még hazájában sem mindig terem ilyen bőven a kávé. a termés minősége is kiváló. /mti/

bb 6. másfél évi szabadságvesztés hanyag kezelésért, lopásért

i bc/sze/m/sr

1963. február 2.

bódi Irén autóbusszal a budapesti ipari vásár idején a városligeti autóbussmegállóban menetjegyeket árusított. táskáját, amelyben a jegyek voltak, a fára akasztotta, s nem vigyázott rá. a jegyek egy részét szívetlenül hagyta a pihenőhelyen is. a szolgálat végén hatszáz forint értékű jeggyel nem tudott elszámolni. ezt megalózzon hamis kulccsal behatolt két lakásba, s onnan különböző ruhaneműket elloptott.

a fővárosi bíróság jogerősen egy évi és hat hónapi szabadságvesztésre ítélte bódi Irént. /mti/

- 2 -

bb 7. 75.000 budapesti dolgozó az iskolapadban - a szakszervezetek javaslatai a felnőttoktatás javítására

hi/tné-lm sr

1963. február 2.

a szakszervezetek budapesti tanácsa összegezte a fővárosi dolgozók továbbtanulásának, az üzemi általános és középiskolák működésének tapasztalatait. az 1962/63-as oktatási év előkészítése az üzemekben a korábbiakhoz képest sok tekintetben fejlődött, sikerült a felnőtt oktatás már kialakult rendszerét megszilárdítani. ennek egyik eredménye, hogy a dolgozók általános iskoláiban több mint 18.000-en tanulnak. mindezek mellett a szakszervezeteknek az a véleménye, hogy az üzemek - a középkaderek továbbképzését tartva legelső feladatuknak - a dolgozók középiskolai, főiskolai és egyetemi tanulására fordítanak nagyobb gondot. az alapműveltséget nyújtó általános iskolai osztály megszervezését nem tartják olyan mutatósnak, mint egy kihelyezett technikumot. az üzemi osztályok számának növekedését a tanteremhiány is akadályozza, különösen az építők szakszervezetéhez tartozó vállalatoknál.

a dolgozók középiskoláiban az évről évre megszokott ugrás-szerű fejlődés a jellemző. a mostani oktatási évben 56.000 - a legutóbbi tanévhez viszonyítva 13.000-el több a budapesti dolgozó végzi esti vagy levelező tanfolyamon a középiskolát. a hallgatóknak csaknem a fel munkás.

a szakszervezetek arra törekcszenek, hogy a továbbtanuló dolgozók oktatása a felnőtt kor sajátosságainak megfelelő módon történjék. az oktatási szervekkel közösen el akarják érni, hogy a továbbtanulásban résztvevők több oldalú terhelése - az üzemi munka, a családi elfoglaltság és a tanulás - összhangban legyen. a felnőtt oktatás megsegítésére javasolják, előkészítő tanfolyam szervezését a beiratkozás előtt, amely lehetővé teszi a régebben tanultak felrisszítését, az újabb ismeretek könnyebb elsajátítását. helyesnek tartanak azt is, ha a tanárszakos egyetemi hallgatók pedagógiai tanulmányai között a felnőttoktatás módszertana is szerepelne, valamint azt, hogy a negyedik évfolyamtól a tanárszakos egyetemisták, rendszeresen órákat adnának a dolgozók általános iskoláiban. /mti/

8.30/szhh

-3-

le

bb 8. ujjárendezik a monoki kossuth-házat

1 lv/j-lm sr

1963. február 2.

a monoki kossuth-házat az elmúlt években jelentős költséggel tatarozták, kicsinosították, az idén a belső renoválásra, az ajtókat és az ablakok felújítására kerül sor, majd ujjárendezik a szobákat, a fővárosból, a magyar történelmi muzeumból több értékes tárgyat, képet, festményt és bútort visznek monokra. hazánk nagy fiának szülőháza már az év második felében „megfiatalodva fogadja„ a látogatókat./mti/

--

bb 9. robbantással segítik a csepeli kavicskotrók munkáját - hatvan-hatvan centiméter vastagon jéggé fagyott földkéreggel távolítanak el a kavicsstelepről

1 sb/tr-lm vg

1963. február 2.

az épületelemgyárak anyagellátása válságos helyzetbe került, mert befagyott a duna és nem lehet hozzáférni a beton fontos adalékanyagához, a folyami kavicsokhoz, a kavicsbányák túlnyomó részét is befagyasztotta a tél. ezért most különösen nagy erőfeszítéseket tesznek az ém kavicsbánya vállalat csepeli üzemének dolgozói, hogy ne álljon le a legsürgősebb betonárak termelése és kapjanak kavicsot a legfontosabb építkezések is. jelenleg a csepeli bánya budapest egyetlen kavicsforrás. ezért éjjel-nappal dolgoznak a kotrók, de a tartós hideg miatt ez az üzem is bajba került, a kavicsstelepet takarékos földréteg már 60-70 centiméter mélyen átfagyott és a kotrógép nem tudta áttörni. reménytelen a csákányozás is, s így le kellett volna állítani a termelést, de a hídfelemlő vállalat dolgozói gyors segítséget küldtek, robbantócsoport ment csepelre és megkezdte a jéggé fagyott földkéreg szétrobbantását, a talajrétegtől megszabadított kavicsstelepről így most már naponként több mint ezer köbméter kavicsot tudnak szállítani a főváros betonelemgyárainak és a nagy építkezéseknek./mit/

--

bb 10. szőnyben találták meg európa legrégebb kínai selymét

1 tz/gg-lm vg

1963. február 2.

szőny nemcsak olajfinomítójáról híres, hanem legalább a régészeti világában - arról a hat római kori sírról is, amelyeket ott dr. barkóczi lászló, a magyar nemzeti muzeum régészeti osztályának vezetője tárt fel.

/folyt. köv./
8.37/szb

-4-

bb 10./szőnyben találták meg...folyt./-lm

az egyik kőkoporsót ugyanis, amelyben egy 40 év körüli férfi csontváza feküdt, olyan tökéletesen zárták le annakidején - körülbelül a 3. század végén, - hogy még most, felnyitáskor is felismerhető állapotban találtak meg benne olyan maradványokat, amelyek ilyen hosszú időn keresztül általában nem állnak ellen az enyészetnek.

a csontokon például itt-ott még a testszövet egyes kiszáradt darabjai is megmaradtak, de ma már aligha lehet eldönteni, hogy bőr- vagy izomrészek voltak-e. egyéb maradványokból azonban tisztán megállapítható volt, hogy a halottat - aki valószínűleg pogány pap lehetett - festetlen lenvászon ruhában és barna gyapjú csuklyás kázmzásban fektették a koporsóba, majd egy túllyszerűen ritkaszövésű selyemleplet borították rá, virággal hintették be és végül még egy sűrűbb szövésű, lilás-pirosas selyemszemfedővel is letakarták.

a tudományos vizsgálat még további részleteket is tisztázott. endrődy né kovács éva, az étvös loránd tudományegyetem tanársegéde megállapította, hogy a sírban talált virág a szőny környékén ma is otthonos nyári üröm, az az erős illatú, igénytelen, teljesen egyszínű zöld növényke, amelyet ezelőtt gyógynövényként is termesztettek.

még ennél is izgalmasabb megállapításokra jutott azonban hajnal lászlóné, a textilipari kutató intézet munkatársa, aki szétfejtette és szálanként vizsgálta meg a textiltöredékeket. kiderítette ugyanis, hogy mindkét selyemféleség kínából származik, de míg a szemfedő abban az állapotban került a sírba, ahogyan kínában elkészült, a másik az eredeti kínai selyem felfejtett szálaiból újból, jóval lazábban szőtt lepel. az irodalmi dokumentumok bizonyítják, hogy ez átszövés annakidején elterjedt gyakorlat volt a római birodalomban. így „nyújtották meg„ és tették ezzel olcsóbbá, tehát szélesebb körben hozzáférhetővé az egyébként igen drága importárut, amely az átszövés után sokkal ritkább lett ugyan, de mégis csak kínai selyem maradt. leletanyagban viszont ilyen újra-szövött selyem most került elő első ízben. ez természetesen még csak fokozza a feltárás jelentőségét, amely pedig egyébként is egész európa talán legrégebb, de mindenesetre a legidősebbek közé tartozó selyemleletével gazdagította a magyar-régészet kincstárát./mti/

--

8.45/szb

-5-

le

bb 11. jó eredményekkel zárult az őszi-téli vadászati idény - országos vérfelújítási kampány, új fácántenyésztő telepek a tavasz idején terveiben

1 cs/gg-lm ká

1963. február 2.

Január hónappal lezárult az 1962/63 fős vadászati idény, most már csak hálával szabad fogni a nyulakat, a fácánt és a foglyot. az élő apróvadat részint a hazai állomány felújítására, egyes vidékeken az állomány bővítésére és exportra szánják. a magyar vadászok országos szövetségében tájékoztatták a most lezárult évad eredményeiről, egyben vázolták az idején feladatokat, elmondották többek között, hogy az apróvad, főként pedig a nyul szaporodására kedvezőtlen hideg és hóviharos tavaszi időjárás ellenére az őszi-téli vadászati idényt jó eredménnyel zárták, az országban jelenleg 800 vadászársaság működik körülbelül 20.000 taggal. a vadászársaságban képviselve van a társadalomnak szinte valamennyi rétege. a vadgazdálkodás és a vadászat tehát fontos népgazdasági ággá fejlődött. jellemző például, hogy az 1962/63-as idényben csupán apróvad-exportból több mint kétmillió devizaforintot nyert a népgazdaság, s a vadászársaságok exportrészesedése az utóbbi három év alatt 43 százalékról 80 százalékra nőtt. különösen gyorsütemű volt a fejlődés az élő apróvad-e exportban. élő foglyot például a legutóbbi idényben csak a vadászársaságok területeiről szállítottak külföldre.

az idején tél máris erősen megviselte a vadállományt. noha a vadászársaságok minden eddigénél nagyobb készleteket, - körülbelül 20.000 mázsát - gyűjtötték a szemes, a szálas és a lombtáskarmány-félékből és időben gondoskodtak a rendszeres vadetetés megszervezéséről is, egyes vidékeken legyengültek az őzek, a szarvasok, s leromlott a nyulak, a foglyok kondíciója is. elhullást a vadászársaságok területeiről azonban csak szörványosan jelentettek. a szarvasok, őzek annyira kezessé váltak, hogy a 20-30 méterre félrehúzó vadászok előtt táplálkoznak. most látszik csak, milyen fontos a vadgazdálkodásban is a biológiai egyensúly: egyedül a vaddisznó tudja ugyanis felfeszegetni a vastag hó- és jégréteg alól a keményre fagyott avart és földet. ezekben az „árkokban”, azután az őz is talál még makkot, fűtorzsot, gyökeret. a fogolycsapatok egészen behúzódnak a falvak szélére, s nagy számban esnek áldozatul a macskáknak, kutyáknak - éppen ezért fokozott gondot kell megszervezni a mentésükre.

az idején vadgazdálkodási tervekről szólva közölték a szakemberek, hogy országos vérfelújítási akciót szerveznek a nyulak, a fácán, és a foglyállomány minőségének javítása végett. az egyes vidékek talaj, növényzeti- és éghajlati viszonyainak figyelembevételével térképeket készítettek, s a legjobb állományból élve befogott tenyészpéldányokat a nagyjából azonos viszonyokkal rendelkező körzetekben osztják szét. a tervek szerint az idején 6.000 tenyésznyulat, 4.000 foglyot, és 5.800 fácánt bocsátanak szabadon az állományjavításra szoruló területeken.

/folyt. köv./
8.50/e

- 6 -

le

bb 11. /jó eredményekkel... folyt./-lm

ugyancsak az apróvad-állomány erősítését, javítását célozzák azzal, hogy az idején - elsősorban szolnok és békés megyében - fácántenyésztő telepeket létesítsenek. szervezetteren összegyűjtik a mezőgazdasági kulturákkal fedett táblákról a kikaszálási veszélyben levő fogoly- és fácántojások tizezreit, majd kikeltetik és felnevelik a csibéket. erre a célra a különleges keltetőgépeket hoznak be franciaországból, illetőleg olaszországból./mti/

--

bb 12. a téli hónapokban is jó szolgálatot tesznek a művelődési autók - a legtávolabbi falvakba is eljuttatják a kulturát

1 lv/gg-lm sr

1963. február 2.

a falvakban, a távoli vidékeken télen is jó szolgálatot tesznek a művelődési autók. különösen az alföldi tanya-világban és a dunántúli kisközségekben nagy szerepük van a kultúra terjesztésében. a járási székhelyekről kiindulva rendszeresen látogatják az apró településeket, könyveket és dia-filmeket kölcsönöznek, sőt filmeket is vetítenek.

a művelődési autók nemcsak a könyveket és a filmeket viszik a falvakba, hanem a tit előadóit, mezőgazdasági szakembereket, akik időszerű politikai, tudományos és gazdasági kérdésekről tartanak előadásokat. ősz óta az országban már többször ilyen előadás hangzott el. a járási könyvtárak is segítik ezeket a rendezvényeket. az előadások témájának megfelelő könyveket kölcsönöznek az állami gazdaságok, illetve termelőszövetkezetek dolgozóinak.

a megyékben jelenleg 49 művelődési autó járja a falvakat, s terjeszti a kulturát. számukat az elkövetkező években még tovább növelik s így eljutnak majd a legtávolabbi településekre is./mti/

--

bb 14. kislelő- napokra készülnek a győr-sopron megyei fiatalok

1 vid /fm-lm fm

1963. február 2.

győr-sopron megyében a kislelő-kezdeményezésére áprilisban kislelő- napokat rendeznek. a megye általános és középiskoláiban a különféle művészeti ágakban és tantárgyakban, a politechnika jártasságban és a sportban mérik össze képességeiket. a legjobbak részt vesznek majd a keszthelyi helikon-ünnepségeken./mti/

--

8.58/szb

-7-

le

bb 15. az iskolai élet demokratizmusa a pedagógus szakszervezet budapesti bizottsága ülésének napirendjén - tantestületi tanácsok az iskolákban

i vt/gg-lm sr

1963. február 2.

az idei tanévre megjelölt legfontosabb feladatok között szerepel, hogy az iskolai igazgatók fokozottan vonják be a vezetésbe a tantestületi tanácsokat, növeljék a vezetés színvonalát és demokratizmusát. erről a kérdésről tárgyalt egyebek között legutóbbi ülésén a pedagógusok szakszervezetének budapesti bizottsága, s összegezte az iskolai élet demokratizmusával kapcsolatos fővárosi tapasztalatokat.

megállapították, hogy a szocialista iskola követelményeit felismerve, maguk a pedagógusok is kezdeményezik fokozottabb részvételüket az iskolai élet demokratizálásában, a vezetés gondjainak megosztásában. a fővárosi oktatási intézmények többségében megalakultak a pedagógiai-tantestületi, iskolai - tanácsok. ez azonban csak a forma, amelyet meg kell tölteni tartalommal. a tantestületi tanácsok tagjai - munkamegosztás alapján - önállóan és teljes felelősséggel vállalnak irányítási, szervezési, ellenőrzési teendőket. a tapasztalatok azt mutatják, hogy az iskolai tanácsok létrejöttével erősödött a vezetés, kapcsolata szorosabb lett a tantestülettel.

annak ellenére, hogy a szakszervezeti bizottságok sokat tettek az előrehaladásért, számos helyen még megtalálhatók az iskolai élet demokratizmusának gyakorlati megvalósítását akadályozó tényezők. ilyen például a demokratizmus elvének és az abból adódó feladatoknak szűk, leegyszerűsített értelmezése. van, ahol a problémát megoldottnak tekintik a tantestületi tanács létrehozásával és formális működésével. egyes helyeken úgy gondolják, hogy az iskolai élet demokratizmusa csupán a vezetés stílusára, az állami és a mozgalmi vezetők közötti viszonyra, a vezetési hangnemre jelent követelményeket.

a vitában felszólalók hangoztatták, hogy a demokratizmus helyes értelmezéséhez feltétlenül szükséges az igazgató, a tantestület megfelelő szemléletének kialakítása. az iskolai élet demokratizmusának fokozatos szélesítése a legjobb eszköz, hogy a tantestületet - a mind jobban erősödő politikai, világnézeti, pedagógiai egység alapján - a munkában összekovácsolódott, szocialista közösséggé formálja. az ilyen közösség a legalkalmasabb, hogy a felnövekvő nemzedékből szocialista típusú embereket neveljen. az iskolai élet demokratizmusa igen lényeges követelményként határozta meg, hogy az igazgató a nevelői testület véleményére támaszkodva végezze munkáját, hozzon döntéseket, de - mint állami vezető - ne tévessze szem elől, hogy mindenkor kötelessége a törvényes rendelkezések, a fennálló utasítások megtartása. az ülésen úgy határoztak, hogy a pedagógusok szakszervezetének budapesti bizottsága a demokratizmus kérdéseit elemző levelet juttat el a fővárosi iskolákhoz./mti/

9.00/lm

--
-8-

le

bb 15. befűtötték a magyar mészégető kemencéket leccoban

i tz/gg-lm vg

1963. február 2.

rövidesen megkezdi üzemét a milano melletti leccoban az a hatalmas „mészgyár”, amelynek tervezésében olasz és osztrák szakembereken kívül magyar mérnökök, a géptervező és műszaki iroda tervezői is részt vettek. a magyar feladat éppen a telep „lakának”, a három kemencének a tervezése és berendezése volt, de vállalták a kivitelezői munka állandó helyszíni ellenőrzését is.

a csaknem négyszáz négyzetméter alapterületű, 42 méter magas mészműbe csak be kell adagolni a mészkövet, a többi már maga a berendezés automatikusan végzi, egészen addig, amíg a szállítószalagra kerül a kész égetett mész. még pedig összesen napi 225 tonna mennyiségben.

a három kemence a közelmúltban elkészült és most megkezdődött a felfűtésük. hetekig tart, amíg eléri a megfelelő hőfokot és megkezdődhet a próbaüzemelés, a kemencék „felfuttatása és bejáratása”, de valószínűnek látszik, hogy március-áprilisban az üzem már termelni fog.

a leccoi egyébként nem az első külföldi működő magyar mészmű. hiszen ennek a berendezésnek a tervezésére már azoknak a kedvező eredményeknek az ismeretében kérték fel a magyar tervezőket, amelyeket ennek a kemencetípusnak az első példányai csehszlovákiában értek el. ott ugyanis két telepen nyolc magyar kemencéből már évek óta ömlik nap mint nap a 600 tonna égetett mész. sőt, most a leccoi építkezést állandóan figyelemmel kísérő olasz szakemberek jelentési alapján a megrendelő cég máris ajánlatot kért a telepnek újabb három-négy kemencével való bővítésére és egy dél-olaszországban építendő háromkemencés mészmű tervezésére. jugoszlávia már régebben négy telepet rendelt, s ezek közül kettőnek a szerelése már folyamatban is van. legújabbán viszont egy másik olasz cég kért ajánlatot egy három kemencével működő, összesen napi 300 tonna teljesítményű mészégető tervezésére, sőt már india is érdeklődik a magyar tervezésű „mészgyárak” iránt./mti/

--

bb 20. tanyai kollégium a kállósemjéni kastélyban

vid fm/tné-lm fm

1963. február 2.

tanyai kollégiumot létesítenek a kállósemjéni volt kállay-kastélyban. átépítésére és berendezésére majdnem kétmillió forintot költenek. a hálótermekkel, ebédlővel, tanulószobával és fürdővel ellátott kollégiumban 80 tanyai általános iskolai felsőtagozatos tanulót helyeznek majd el./mti/

--

le

9.12/szb

-9-

bb 16. jelentős beruházásokkal fejlesztik a vegyipari üzemek szociális és tanügyi intézményeit

i szf/gk-lm vg

1963. február 2.

a vegyipar, amely 3.6 milliárd forintból több mint husz uj nagy, számos kisebb beruházást kezd el és 15 régit fejez be 1963-ban, a termelést fejlesztő üzemépítkezéseken kívül nagy gondot fordít arra is, hogy a gyárakból ne hiányozzanak a dolgozók jóléti, egészségügyi, szociális intézményei sem. a nim vegyipari ágazata kicsi híján száz millió forintot fordít az idén szociális beruházásokra.

egész sor üzemben építenek többszáz személyes modern fürdőt és öltözőt, így például a borsodi vegykombinátban, a vegyiműveket szerelő vállalatnál, a péti nitrogénműveknél, a zalai kőolajipari vállalatnál, a kőbányai műanyaggyárban, az egyesült vegyiműveknél, a ruggantaárugyárban, a medicolornál, a cholorchemiában, a bakonyi bauxitbánya vállalatnál és az almásfüzitői tíföldgyárban. megkezdik az üzemi fürdő- öltöző építést a dunai kőolajfinomító vállalat százhalombattai telepén is.

a higiéniai követelményeknek megfelelő konyha és étterem munkálataihoz fognak hozzá a pécsi kokszművekben, a lakk- és festékipari vállalatnál, az ipari robbanóanyaggyárban, a vegyiműveket szerelő vállalatnál, a nyírbogdányi kőolajipari vállalatnál, a debreceni biogál gyógyszergyárban, a százhalombattai kőolajfinomítóban ugyancsak megkezdik a konyha és az étterem építését.

jelentősen fejlesztik a munkásszálló- hálózatot, kazincbarcikán a bvk dolgozói számára, ajkán a tíföldgyárban, az almásfüzitői tíföldgyárban, valamint a tatabányai alumíniumkohónál, az ipari robbanóanyaggyár a már említett konyhán és éttermen kívül óvodát, bölcsődét, művelődési otthont és üzetházat is kap, a lakk- és festékipari vállalat pedig orvosi rendelőt.

szolgálati és készenléti lakás is elég szép számban épül a különböző üzemekben, szám szerint 290.

tekintélyes összeget, 67.5 millió forintot fordítanak az iskolai hálózat bővítésére. kazincbarcikán tanműhelyt rendeznek be a bvk ipari tanulóinak, bővítik a vegyipari technikumot és 300 személyes diákotthont építenek. veszprémben ugyanilyen befogadóképességű diákotthon munkálataihoz látnak hozzá, pécssett pedig befejezik a vegyipari technikum építését./mti/

9.25/szb

-10-

bb 17. a kemény hideg ellenére növekszik az olajtermelés nagylengyelben

vid te-lm ki

1963. február 2.

a nagylengyeli olajmezőn a múlt évben termelték a legtöbb olajat és évi termelési tervüket mintegy harmincezer tonnával szárnyalták túl. az olajmező műszaki vezetői szerint a mező tízéves fennállása óta még egyetlen évben sem sikerült olyan simán az átmenet egyik évből a másikba, mint az idén. a nagy hófúvások és a kemény hideg ellenére naponta növekszik az olajtermelés. bár a nagylengyeli olajmezőn ebben az évben nem nyitnak új kutakat, mégis negyvenezer tonnával növelik a termelést és a mező idei termelése eléri az egymilliókétszázézer tonnát./mti/

--

bb 18. vaddisznófalka tanyázik az alföldön

vid j-lm ká

1963. február 2.

a besenyszögi határ szorópusztai részén elterülő 500 holdas, fiatal nyárfaerdőben vaddisznófalkát fedezett fel szabó istván, a szolnoki gépállomás vadásztársaságának egyik tagja. a hóval borított erdőben élénk mozgásra lett figyelmes, és csakhamar öt jól megtermett vad került a szeme elé. közülük egy 115 kilós kocát sikerült is puszkavégre kapnia. a tanyázó hely kialakításából, valamint a vadak mozgásából arra következtetnek, hogy a falka már legalább egy éve kóborolt le a mátra vidékéről, hogy az alföldi veteményekben szerezzon táplálékot./mti/

--

bb 21. ján cikker, a szerző is résztvesz a „bajazid bég,, szegedi főpróbáján és bemutatóján

vid fm/tné-lm fm

1963. február 2.

a szegedi nemzeti színház február 7-re halasztotta ján cikker szlovák nemzeti díjas zeneszerző „bajazid bég,, című operájának bemutatóját. a főpróbán és a bemutatón résztvesz a szerző is. az operát makai péter rendezi. a zenekart vaszy viktor vezényli. a főbb szerepeket szabó miklós, szalma ferenc, gyimesi kálmán, berdál valéria és turján vilma alakítja./mti/

--

9.33/szb

11

--

le

bb 22. „rábaközi ifjúság,,

1 vid fm szb fm

1963. február 2.

címrel a kapuvári járási kisz-bizottság munkatársai és faragó sándor kapuvári muzeumigazgató szerkesztésében negyedévenként ifjúsági közlöny jelenik meg a rábaközi kisz-szervezetek életéről. az első számot február 1-én adták ki. /mti/

--

bb 23. évenként tízmillió forint a tatabányai bányák biztonságosabb és korszerűbb energiaellátására

vid te szb ki

1963. február 2.

a tatabányai bányákban a gépesítéssel egyidejűen növekszik az energiafelhasználás. 1956-ban például 83 millió kilowattóra, tavaly pedig már 125 millió kilowattóra energiát fogyasztottak. a következő években a vízbetörés veszélye miatt eddig hozzáférhetetlen területeket szabadítanak fel, s a nagymennyiségű víz felszínrehozásához még több energiára lesz szükség. bár ez sokba kerül, a termelés biztonságosabb lesz és a gazdsg telepek lefejtésével a vízvédelmi költségek hamarosan megtérülnek.

a növekvő energiafelhasználás már most szükségessé tette a bányák energiahálózatának korszerűsítését.

bányák energiahálózatának korszerűsítését. erre a célra évenként tízmillió forintot fordítanak. a jelentős munkát már megkezdték. eddig hétezer méter vágatban korszerűsítették a világítást. tízezer méter új vassodronyt fektettek le. a beruházásokon kívül a tröszt gépészeti osztályának mérnökei ujitásokkal is segítik a bányák jobb energiaellátását. eddig az országban nem gyártottak a bányabeli előírásoknak megfelelő és könnyen hordozható energiaelosztó berendezéseket. ezeket tatabányán is üzemként készítették költséges eljárással és nem feleltek meg a követelményeknek. galgóczi antal és eff imre villamosmérnökök biztonságos és az eddigieknél hatvan százalékkal olcsóbb, kissúlyú elosztó berendezéseket kísérleteztek ki. sorozatgyártásukat már megkezdték, s fokozatosan ellátják a bányákat. az országban jelenleg nem gyártanak olyan transzformátorokat sem, amelyeket teljes biztonsággal használhatnának a föld alatt. ugyancsak galgóczi antal és eff imre ujitásával elkészítették az első hazai földalatti vándortranszformátort, ezt a csille alvázára szerelhetik, s bárhova könnyen eltolhatják. a külföldinél jóval olcsóbb és teljesen tűzbiztos transzformátor gyártását is megkezdték. /mti/

--

9.45/n

-12-

le

bb 24. megkezdődött a vetőmagszállítás: 17 millió tasak zöldség- és virágmag a szaküzletekben és földművelésszövetkezeti boltokban - amerikai somkóró, japán bükkönyfélék, hollandiába 90 fajta virág vetőmagját szállítjuk

1 ée/tm szb ká

1963. február 2.

a tapasztalatok szerint a korán beálló kemény tél után hirtelen köszönt be a tavaszi jó idő. a mezőgazdasági üzemekben már erre az eseményre készülődnek: számbaveszik a tavaszi teendőket, javítják a gépeket, szerszámokat, készülnek a vetéstervek. a közös gazdaságokban újra felméri, szelektálják a vetőmagkészletet és most szerzik be a termelési tervekhez szükséges, még hiányzó szaporítóanyagot. az idén e tekintetben nem lesz fennakadás. a kertészeti magtermeltető és vetőmagellátó vállalat mintegy 700 000 holdról gyűjtötte be nemes fajtáju, garantált minőségű növénymagvakat, amelyekből 15 000 vagonnyi szaporítóanyaggal látja el a termelőszövetkezeteket és az állami gazdaságokat. csaknem 1 300 fajta vetőmagot hoznak forgalomba. a vállalat tisztítótelepeiről - elsősorban monorról - nagy tételekben szállítják már az ország minden részébe a legkülönbözőbb kerti- és takarmánymagvakat. a mezőgazdasági üzemekbe irányuló, nagy tételű szállításokon kívül 220 fajta zöldség- és csaknem 700 fajta virágmagot, összesen 17 millió tasak vetőmagot bocsátottak kiskereskedelmi forgalomba.

a magyar vetőmagvak világszerte keresettek. a vállalat az idén is nagy tételeket szállít a külföldi piacokra. a hollandi cégek számára több mint 90 fajta virágmagot küldenek, amerikai somkóróból, japán bükkönyfélékből rendelt nagyobb mennyiséget. a magyar étkezési csemegeborsó vetőmagját európa legtöbb országában vásárolják, a benelux és a skandináv államok főként a salátafélék és gyökereleshöldség vetőmagjából kötötték le nagyobb tételt. nyugat-németország, svájc és több más állam 125 millió forint értékű lucerna vetőmagot rendelt. hazánk éghajlati viszonyai, termelési lehetőségei folytán régóta kialakult gyarkolat, hogy a külföldi országokban nemesített növényfajták anyamagvait nálunk szaporítatják. a vetőmagtermeltető vállalat az idén is 65 000 holdon végzi ezt a feladatot a külföldi megrendelők számára. /mti/

--

9.50/n

-13-

le

bb 19. a nagy hálóké a jövő - 28 000 forint a szegedi
„vízi emberek”, átlagjövedelme

vid j szb ká

1963. február 2.

a szegedi kossuth halászati szövetkezet az eddigi legeredményesebb évét zárta. a két és félezer hold természetes vizen gazdálkodó szövetkezet tagjai 780 mázsa pontyot, süllőt, harcsát, csukát, kecsegét, márnát és egyéb halat fogtak ki, s ezzel 136 százalékra teljesítették a tervet. a múlt évinél 120 mázsával volt több a zsákmány.

a jó eredményt főként annak köszönhetik, hogy nagy hálókékal egyenletessé tették a halászat ütemét, s egyre inkább megszüntetik a munka idényjellegét. elterjedtek a jó minőségű, erős perlonhálók, és gyarapodtak a motorok a vizen: átlagosan minden négy halászra jut egy motoros ladik.

a tagok jövedelme a korábbi évekhez képest jelentősen emelkedett. az egy emberre eső átlagos jövedelem - a nyugdíjasokat is beleszámítva - meghaladja a 28 000 forintot. a legszerencsésebbek - azok, akik egy-két óriás harcsát is fogtak - 40 000 - 50 000 forintos évi keresetre tettek szert. /mti/

bb 25. „minőségi ellenőrzés”, a kukoricagórékban

vid hné szb ká

1963. február 2.

tavaly vas megyében is kitolódott a kukorica tenyészideje, s a korán jött fagy még az érés stádiumában érte a növényt. ez megnehezíti a takarmány tartósítást. a megye több termelőszövetkezetében észrevették, hogy romlásnak, penészesedésnek indult a górékban tárolt kukorica. a nádasdi keleti csillag tsz-ben például több mint 700 mázsa csöveskukoricán tapasztaltak minőségi elváltozást. a további romlás és az ebből származó veszteség megelőzésére most ezekben a tsz-ekben átválogatják a kukoricát. azok a szövetkezetek, amelyekben a kukorica víztartalma 38-40 százalék alatt van, terményüket átadják a malomipari és terményforgalmi vállalatnak, s cserébe takarmánytápot kapnak. a takarmányozásra még megfelelő, de már puha, vagy romlásnak indult csöveket silózzák, darálják és a szarvasmarhákkal etetik fel. /mti/

10.00/n

-14-

bb 26. parasztkórusok a vasi falvakban

vid fm/tné-lm fm

1963. február 2.

vas megye tsz-parasztjai napi munkájuk után mind nagyobb számban látogatják a községi könyvtárakat, az ismeretterjesztő előadásokat, a művelődési otthonok rendezvényeit. számos faluban - a régi hagyományokat felelevenítve - parasztkórusokat hoznak létre. eddig körülbelül 45 termelőszövetkezeti községben alakítottak énekkart. legutóbb alsóujlakon, gersekaráton, püspökmolnáriban kezdte meg működését a parasztkórus. /mti/

bb 27. szövetkezeti estek a borsodi falvakban

i vid/fm-lm fm

1963. február 2.

borsod megye falusi művelődési otthonaiban népszerűek a földművesszövetkezetek megyei központja által rendezett szövetkezeti estek. ezeken az összejöveteleken a közös gazdaságok időszerű feladatait, terveit vitatják meg a szövetkezeti gazdák. időnként felkérlik egy-egy kiváló mezőgazdasági üzem vezetőjét, látogasson el hozzájuk i és ismertesse munkamódszereit, tapasztalatait. /mti/

bb 28. miskolci szakemberek találmányával lényegesen csökken a vasutak hosszúsínesítési költsége

vid te-lm ki

1963. február 2.

a házagnélküli vágányhálózat, az ugynevezett hosszúsínesítés megvalósításához nélkülözhetetlen sinhegesztő anyagot eddig külföldről szereztük be. béres lajos és kiss lajos, a miskolci nehézipari műszaki egyetem adjunktusa, illetve tanársegéde, valamint nyeste mátyás, a lenin kohászati művek műszaki dolgozója, hosszú ideig kísérleteztek hazai sinhegesztő anyag előállításával. a kitartó munka sikerrel végződött. hazai és részben hulladékanyagokból, reze és alumíniumpor keverékéből, sikerül a megfelelő minőségű hegesztőanyagot előállítani. ezt a máv szakembereivel együtt több alkalommal kipróbálták. az idén az apci fémtermia vállalat erre a célra berendezett üzemében rendszeresen gyártják. a hazai hegesztőanyag egyharmadával olcsóbb, mint a külföldi, így a számítások szerint évente 9 millió forinttal csökken a sinhegesztés költsége. /mti/

9.55/n

-15-

bb 29. egy hét alatt egymillió forinttal növekedett a falusi bankok betétállománya veszprém megyében

vid j-lm ká

1963. február 2.

veszprém megyében alig másfél hete kezdődtek meg a termelészövetkezetek zárszámadó közgyűlései, és a 20 falusi takarékszövetkezetben máris naponta tízezrekkel növekszik a betétállomány. több helyen a munkaegység kifizetése után azonnal felkeresik a tsz-tagok a takarékszövetkezetet, s a kézhez kapott teljes összeget betétkönyvben helyezik el. a legutóbbi egy hét alatt egymillió forinttal növekedett a falusi bankok betétállománya./mti/

--

bb 31. hatvannapos előny a rudabányai vasérc-törő- és osztályozó-mű építésénél

vid té-lm ki

1963. február 2.

a Lenin kohászati művek nagyolvasztójának vezetői a kohók hőingadozásának megszüntetésére és a nyersvas minőségének javítására egyenletes szemmagyságu vasércet kértek rudabányáról. a bányüzem azonban kellő berendezések hiányában a kérést nem tudta teljesíteni, ezért a két vállalat közös beruházással - mintegy 15 millió forintos költséggel - az elmúlt évben korszerű vasérc-törő és osztályozó-mű építését kezdte meg a bányüzem mellett.

az új létesítményben két nagyteljesítményű törőgéppel és különböző berendezésekkel naponta több mint ezer tonna ércet aprítanak majd fel és osztályozzák a kért szemmagyságra. így az új mű felépítése után külön darabos és porércet szállíthatnak diósgyőrbe. az egyenletes szemmagyságu érc felhasználásával a nagyolvasztó-mű gazdaságossága előreláthatólag évente mintegy 3 millió forinttal növekszik.

a létesítmény a terv szerint 1964 júniusában készült volna el. ezt a határidőt azonban mind a beruházók, mind a kivitelező vállalatok későinek tartották, ezért a munkák meggyorsítására szocialista szerződést kötöttek, vállalták, hogy a vasérc-törő építési idejét megrövidítik és ez év november 7-én átadják rendelkezésükre. a jó együttműködés eredménye, hogy az egyemeletes törő-műt és a kétemeletes osztályozót az őszi hónapokig tető alá hozták. így a mostani hidegben a berendezéseket: a szalaghidakat, a vibrátorokat és darukat szerelhetik. az építő- és szerelővállalatok eddig hatvannapos előnyt szereztek és amint a kemény hideg meg-
enyhül, hozzáfognak a két angol rendszerű törőgép elhelyezéséhez.
/mti/

--

10.08/n

-16-

le

bb 30. 19. századbeli tantermet rendeznk be a sárospataki iskolamuzeumban

vid fm/tné szb fm

1963. február 2.

sárospatak egyik nevezetessége az ősi kollégium iskolamuzeuma. tudósok, tanárok alapították a századforduló idején, s értékes gyűjteményének minden egyes darabját a volt pataki diákok ajándékozták egykori iskolájuknak. a kis muzeumban - amelyet az 1772-ben épült ókollégium termeiben rendeztek be - ma már több mint 14 000 tárgyat őriznek.

a muzeum birtokában van például egy 18. században használt teljes fizikai szertár, a világ egyik legrégebbi laterna maglájája és a diákok hajdani tűzoltófelszerelése. a sárospatakon tanuló fiatalok ugyanis az első világháborúig tűzoltószolgálatot is teljesítettek. összegyűjtötték az egykori főiskola énekkarának tárgyi emlékeit is. a hangszereken, kottákon és a híres ivókupákon kívül - amelyekkel pataki látogatása során petőfi sándor is koccintott - a volt pataki diákok mintegy 50 000 dalt ajándékoztak iskolájuknak. ezek között vannak a környék népdalai, a rákóczi-felkelés és az 1848-as szabadságharc lelkesítő nótái, valamint azok a dalok, amelyeket a diákok irtak és énekeltek tanáraikról, a kollégiumi életről. a gyűjteményt évente sokezeren tekintik meg.

az idén újabb anyaggal gazdagodik a muzeum. az ókollégium egyik helyiségében 19. századbeli tantermet rendeznek be. a régi padokra elhelyezik az egykori diákok füzetait, könyveit, a szoba sarkában felállítják az ősi vaskályhát és tűzöltszerszámokat, s a tanári asztalon újra ott lesz kinyitva a diákok által sokszor megénekelte és csinyeiket tartalmazó tanári notesz. a 19. századbeli tantermet a nyári hónapokban mutatják be a látogatóknak. /mti/

--

bb 32. az ezredik termelészövetkezet üdülővendéget fogadták hévízen

vid sze szb ká

1963. február 2.

az európai hírű gyógy- és üdülőhely, hévíz szállodáiban immár harmadik esztendeje, ősztől-tavaszig a termelészövetkezetek tagjai pihennek. az ősszel megkezdett üdülési szezon minden turnusában általában száz tsz-tag kapott beutalót.

/fo lyt. köv./

10.15/n

-17-

le

bb 29. egy hét alatt egymillió forinttal növekedett a falusi bankok betétállománya veszprém megyében

vid j-lm ká

1963. február 2.

veszprém megyében alig másfél hete kezdődtek meg a termelészövetkezetek zárszámadó közgyűlései, és a 20 falusi takarékszövetkezetben máris naponta tízezrekkel növekszik a betétállomány. több helyen a munkaegység kifizetése után azonnal felkeresik a tsz-tagok a takarékszövetkezetet, s a kézhez kapott teljes összeget betétkönyvben helyezik el. a legutóbbi egy hét alatt egymillió forinttal növekedett a falusi bankok betétállománya. /mti/

--

bb 31. hatvannapos előny a rudabányai vasérc-törő- és osztályozó-mű építésénél

vid té-lm ki

1963. február 2.

a Lenin kohászati művek nagyolvasztójának vezetői a kohók hőingadozásának megszüntetésére és a nyersvas minőségének javítására egyenletes szemnagyságu vasércet kértek rudabányáról. a bányüzem azonban kellő berendezések hiányában a kérést nem tudta teljesíteni. ezért a két vállalat közös beruházással - mintegy 15 millió forintos költséggel - az elmúlt évben korszerű vasérc-törő és osztályozó-mű építését kezdte meg a bányüzem mellett.

az új létesítményben két nagyteljesítményű törőgéppel és különböző berendezésekkel naponta több mint ezer tonna ércet aprítanak majd fel és osztályozzák a kért szemnagyságra. így az új mű felépítése után külön darabos és porércet szállíthatnak diósgyőrbe. az egyenletes szemnagyságu érc felhasználásával a nagyolvasztó-mű gazdaságossága előreláthatólag évente mintegy 3 millió forinttal növekszik.

a létesítmény a terv szerint 1964 júniusában készült volna el. ezt a határidőt azonban mind a beruházók, mind a kivitelező vállalatok későinek tartották, ezért a munkák meggyorsítására szocialista szerződést kötöttek. vállalták, hogy a vasérc-törő építési idejét megrövidítik és ez év november 7-én átadják rendelkezésének. a jó együttműködés eredménye, hogy az egyemeletes törő-műt és a kétemeletes osztályozót az őszi hónapokig tető alá hozták. így a mostani hidegben a berendezéseket: a szalaghidakat, a vibrátorokat és darukat szerelhetik, az építő- és szerelővállalatok eddig hatvannapos előnyt szereztek és amint a kemény hideg meg-
enyhül, hozzáfognak a két angol rendszerű törőgép elhelyezéséhez. /mti/

--

10.08/n

-16-

le

bb 30. 19. századbéli tantermet rendeznek be a sárospataki iskolamuzeumban

vid fm/tné szb fm

1963. február 2.

sárospatak egyik nevezetessége az ősi kollégium iskolamuzeuma. tudósok, tanárok alapították a századforduló idején, s értékes gyűjteményének minden egyes darabját a volt pataki diákok ajándékozták egykori iskolájuknak. a kis muzeumban - amelyet az 1772-ben épült ókollégium termeiben rendeztek be - ma már több mint 14 000 tárgyat őriznek.

a muzeum birtokában van például egy 18. században használt teljes fizikai szertár, a világ egyik legrégebbi laterna magi-cája és a diákok hajdani tűzoltófelszerelése. a sárospatakon tanuló fiatalok ugyanis az első világháborúig tűzoltószolgálatot is teljesítettek. összegyűjtötték az egykori főiskola énekkarának tárgyi emlékeit is. a hangszereken, kottákon és a híres ivókupákon kívül - amelyekkel pataki látogatása során petőfi sándor is koccintott - a volt pataki diákok mintegy 50 000 dalt ajándékoztak iskolájuknak. ezek között vannak a környék népdalai, a rákóczi-felkelés és az 1848-as szabadságharc lelkesítő nótái, valamint azok a dalok, amelyeket a diákok irtak és énekeltek tanáraikról, a kollégiumi életéről. a gyűjteményt évente sokezeren tekintik meg.

az idén újabb anyaggal gazdagodik a muzeum. az ókollégium egyik helyiségében 19. századbéli tantermet rendeznek be. a régi padokra elhelyezik az egykori diákok füzeteit, könyveit, a szoba sarkában felállítják az ősi vaskályhát és tüzelőszerszámokat, s a tanári asztalon újra ott lesz kinyitva a diákok által sokszor megénekelte és csinyelket tartalmazó tanári notesz. a 19. századbéli tantermet a nyári hónapokban mutatják be a látogatóknak. /mti/

--

bb 32. az ezredik termelészövetkezet üdülővendéget fogadták hévizen

vid sze szb ká

1963. február 2.

az európai híru gyógy- és üdülőhely, héviz szállodában immár harmadik esztendeje, ősztől-tavaszig a termelészövetkezetek tagjai pihennek. az ősszel megkezdett üdülési szezon minden turnusában általában száz tsz-tag kapott beutalót.

/folyt.köv./

le

10.15/n

-17-

bb 32. /az ezredik... 1. folyt./- szb

elhelyezésük és ellátásuk kifogástalan: a gyógyhely négyreprezentatív szállodájában laknak, s a nemrégiben újjáépített, világviszonyban debreceni étteremben étkeznek, a hangulatos pannonia bár pedig kulturháznak rendezték be számukra. a beutáltak, akik többnyire reumatikus bántalmakban szenvednek, alapos orvosi vizsgálaton mennek keresztül és gyógyulásukhoz igénybe vehetik a melegvizű téli fürdőjét, iszap- és sulyfürdőjét, az üdülővendégek közül sokan itt nyerték vissza egészségüket.

az ősszel indult üdülési időnyben pénteken már az ezredik termelőszövetkezeti vendéget fogadták hévizen. ez alkalomból hangulatos ünnepséget rendeztek, amelyen köszöntötték az ezredik beutaltat, a 69 esztendőös józsi bernátot, a szabolcs-szatmár megyei döge község rákóczi tsz-ének tagját. /mti/

bb 35. jó minőségű hüvelyes termék érkezett az alföldről

1 nj/j-lm ká

1963. február 2.

a nagyvásártelepre és a hámán kató téri piacra szombaton 11 vagon és 24 tehergépkocsi áru érkezett. a vagonszállítmányok így oszlottak meg: 3 vagon tojás, 1 vagon vágott baromfi, 4 vagon hüvelyes termék és 3 vagon narancs.

az alföldről: kecskemét, szeged és debrecen vidékéről jó minőségű hüvelyes termék érkezett. az állami élelmiszerboltok a fehér, gömbölyű szokványbabot és a fürjbabot különként 7, a nagyszemű, lapos fehér babot és a gyöngybabot 7.60, a vajbabot 6.20, a vegyes babot 4.40 forintért hozták forgalomba, a mákot különként 30, a hazai rizst 16, a földimogyorót pedig 38 forintért árusították. /mti/

11.41/n

-18-

bb 33. hogyan telik el husz év alatt többmilliárd esztendő - a relativitáselmélet és az űrkutatás - m.f. sirokov professzor előadása a kossuth klubban

t tz/gg szb vg

1963. február 2.

pénteken délután a kossuth klubban, a tit budapesti csillagászati-űrhajózási és fizikai-kémiai szakosztályai, valamint a mész központi asztronautikai szakosztálya közös klubestjén m.f. sirokov professzor, a műszaki tudományok doktora, a moszkvai egyetem aviatikai tanszékének vezetője ismertette a relativitáselmélet és az űrrepülés összefüggéseit.

nagy érdeklődéssel hallgatott előadásában néhány érdekes példával is érzékeltette ezeknek az összefüggéseknek a gyakorlati megnyilatkozásait. emlékeztetett arra, hogy a relativitáselmélet értelmében a mozgó testekben az idő mintegy „lelassul”, matematikailag megállapítható például, hogy a föld vonzási körén kívül másodpercenként 30 kilométeres sebességgel haladó űrhajón lassabban jár az óra, mint a földön, mivel az űrrakéta haladása még mindig tízezerszer lassabb a fénysebességnél, az eltérés az órák járása között rendkívül kicsiny, már a mérhetőség végső határán van. a korszerű sugárzástechnika azonban rendelkezik olyan módszerekkel, amelyek előbb-utóbb ezzel a nehézséggel is megbirkózhatnak. ha majd ezek a mérések azt bizonyítják, hogy az űrhajó órájának „késése”, egy év alatt 0.16 másodpercet tesz ki, ez fényes igazolása lesz az einsteini tételnek.

ugyanakkor rámutatott a professzor arra is, hogy az űrkutatás jövő fejlődése egyenesen elképzelhetetlen a relativitáselméletből következő törvényszerűségek felhasználása nélkül. csak ezen az alapon lehet például kiszámítani, mennyi az a minimális üzemanyag-mennyiség, ami nélkülözhetetlenül szükséges az űrhajó megkivánt felgyorsításához. az elmélet szerint ugyanis minél gyorsabban mozog egy test, annál nagyobb mértékben nő a tömege, ami viszont természetszerűleg már a hajtómű teljesítményének rovására megy. az idegen csillagok felé induló űrhajóknak viszont minél jobban meg kell közelíteniük a fénysebességet, olyan hajtóanyagokra van tehát szükségük, amelyek nyugalmi állapotban nincs is tömege. ez pedig a foton, a fény elemi részecskéje, amely valóban másodpercenként 300 000 kilométeres sebességgel halad, de megállni nem tud, mert nyugalmi helyzetben azonnal megsemmisül, illetve átalakul. ily módon tehát a relativitáselmélet jelölte meg a rakétatechnika továbbfejlesztésének útját, amely mint igen távoli cél felé, a fotonrakéta felé vezet.

/folyt. köv./

11.52/n

-19-

bb 33. /hogyan telik el... 1. folyt./- szb

és ha majd valaha eljutunk oda, hogy foton-meghajtású űrhajóján csaknem fénysebességgel száguld az ember a milliárd fényévyire levő idegen tejutrendszer felé, a relativitáselmélet időfogalma értelmében számunkra szinte elképzelhetetlen helyzetbe kerül, az idő lassubbodása ugyanis a gyorsan mozgó testben az élettani folyamatokra is érvényes. ennek pedig az a következménye, hogy mialatt az űrhajó megteszi az utat a földről a távoli tejut-rendszerig és vissza, itt lenn nálunk többmilliárd év telik el, az űrutas azonban saját személyében ezalatt mindössze husz esztendő t öregszik. /mti/

bb 34. hazaérkezett prágából a magyar szakszervezeti küldöttség
hné szb

1963. február 2.

a szakszervezeti világszövetség végrehajtó bizottságának prágában megtartott üléséről pénteken, az éjszakai órákban hazaérkezett brutyó jános, az mszmp politikai bizottságának póttagja, a szot főtitkára, beckl sándor, a szot titkára és csákó Mihály, a bőripari dolgozók szakszervezetének főtitkára. a küldöttséget a nyugati-pályaudvaron somogyi miklós, az mszmp politikai bizottságának tagja, a szot elnöke, gál lászló, a szot titkára, péter ernő, a pedagógusok szakszervezetének főtitkára és kádas István, a szot nemzetközi osztályvezetője fogadták. /mti/

bb 36. a besnyői zárszámadási vásáron husz mosógép kelt el

vid j-lm á

1963. február 2.

a fejér megyei besnyőn kétnapos vásárt tartottak a termelőszövetkezet zárszámadása és a kifizetések után. a helyi szövetkezeti üzleten kívül az adonyi és az iváncsai földművelőszövetkezetek biztosítottak gazdag áruválasztékot. két nap alatt sok műszaki cikk fogyott el, többek között 6 televíziót, 6 motorkerékpárt, 15 rádiót és 20 mosógépet vásároltak a besnyői szövetkezeti parasztok. ezenkívül 80.000 forint értékű ruháneműt vettek.

11.58/n

-20-

le

bb 37. zöldövezetek az alföldi városok körül - 26.000 hold erdőt telepítenek szolnok megyében

vid j-lm ká

1963. február 2.

az alföld egyik erdőben legszegényebb körzetében, szolnok megyében, elkészült a telepítések távlati terve. eszerint 1980-ig 26.000 hold új erdőt, mezővédő erdősávot létesítenek. az erdő-ültetési programot 3 szakaszban valósítják meg. ez év tavaszától az ötéves tervidőszak végéig 3.000, 1970-ig 8.000, az utána következő 10 évben pedig 15.000 holdon telepítenek facsemetétet.

a tavasszal kezdődő fásítás során a tiszta hullámterének mezőgazdasági művelésre gazdaságosan nem hasznosítható területén 1000 hold új erdőt ültetnek. szolnok, jászberény és törökszentmiklós körül összesen 800 holdas zöldövezetet alakítanak ki. kisujszállás határában 100 holdnyi telepítéssel befejezik a korábban megkezdett mintafásítást. a termelőszövetkezeti majorok, nagyüzemi tanyaközpontok körül 330 holdon ültetnek fákat. a mezőket és a legelőket újabb 400 holdnyi fasorral védik meg az alföldi szél kártételétől.

az erdőültetés második szakaszában tovább bővítik a hullámterti erdőket. a mező- és erdőgazdasági termelés összehangolása érdekében nagyobb ütemben telepítik majd olasz módszerrel a gyorsan növekvő nyárfákat. /mti/

--

bb 38. megmentettek százezer csibét - savgyantával fűtik a baromfifarmokat szabolcsban

vid j-lm ká

1963. február 2.

szabolcs-szatmár megye állami gazdaságaiban több mint 100.000 csibét gondoznak a farmokon. a napfényt kvarclámpákkal pótolják, a vitaminokat tápszerekben kapják a csibék, a baromfiházak melegét pedig téglakazánok szolgáltatják. a dermesztő, immár hónapok óta tartó hidegben éjjel-nappal fűteniük kell a gondozóknak, hogy legalább 20-22 fokos meleget biztosítsanak az apró csibéknek. eddig háromszor annyi szénét használtak fel, mint egy-egy normális tél alkalmával, s így a szénkészlet teljesen elfogyott, veszélybe kerültek a szárnyasok. a gazdaságok vezetői a megyei igazgatósághoz fordultak segítségért. gődény vince villamosági főmérnök megoldotta a problémát. kapcsolatot teremtett a nyírbogdányi kőolajipari vállalattal, ahol több holdas területet öntött el a finomítás egyik hasznavehetetlennek tartott mellékterméke, az ugynevezett savgyanta. ez a szurokszerű anyag ugyanis jól ég és 6000-8000 kalóriát szolgáltat, fűtésre azonban nem alkalmazták kénsavtartalma miatt és azért, mert az égéshez rendkívül sok levegő szükséges. a főmérnök ezt a problémát is megoldotta: a baromfitelepek kéményeinek belső légterébe ventilátorokat szereltetett, s ezzel többszörösére növelte a téglakazánok huzatát. /folyt. köv./

12.06/-n

-21-

le

bb 38. /megmentettek százezer... folyt./-lm

a savgyantát elsőnek a nyiregyházi mezőgazdasági technikum tan gazdaságában próbálták ki, igen nagy sikerrel. egy óra alatt 15-ről 25 fokra emelkedett a hőmérséklet egy 10.000 férőhelyes „baromfiházban”, azóta újabb négy állami gazdaságban kezdték meg használatát./mti/

--

bb 40. újabb telitalálat a lottón - ismét egy fiatalasszony a szerencsés nyertes - 1 893 149 forint a nyerevény

1 kf/kf szb vg

1963. február 2.

ugy látszik ez az év szerencsés lesz a lottózóknak, hiszen már a második játékheften volt ötitalálatos szelvény, s az újabb telitalálat sem váratott sokat magára. az 5. játékhet szelvényeinek értékelése közben pénteken bukkantak rá, a 8 182 495 számú szelvényre, amelyen - mint kiderült több mint ötmillió társa között egyedül van meg mind az öt kihuzott szám. a szelvényen nem volt rajta sem a nyertes neve, sem a címe, személye mégis hamar ismertté vált.

szombaton a sportfogadási és lottó igazgatóságon jelentkezett scheer józsefné telefonműszerész és férje, aki gépko-csivezető. bemutatták és letétbe helyezték a nagyértékű szelvényt, amelyre 1 893 149 forint nyereség jut.

a hivatalos „jelentkezés”, után a boldog fiatalasszony hamarjában alig tudott válaszolni a kérdésre: mire költik a rengeteg pénzt? elmondotta, hogy a nyereségre négy évig várt, azóta játssza a most kihuzott öt számot, de eddig nem volt még kettes találat sem. a pénzből elsősorban visszafizetik butorra felvett otp-kölcsönüket, s természetesen újpesti egyszobás lakásukat is nagyobb, kényelmesebbel szeretnék felcserélni. a férj - hiszen nem is lenne vérbeli gépko-csivezető - az autót is felvette a beszerzendő cikkek listájára. azt tervezik, hogy a kocsival családotól - két kisfiuk is van - nyáron csehszlovákába utaznak. a pénzt egyelőre takarékbba helyezik.

az újabb főnyereményt szerdához egy hétre, február 13-án fizetik ki a szerencsés nyertesnek. /mti/

--

13.24/n

-22-

bb 39. február 4-én, hétfőn üzemkedettől megszüntetik a kisköruton a közúti közlekedési korlátozásokat - megváltozik a 7-es, a 7/c, a 9-es autóbussz utvonala, új körforgalmi járat indul n-jelzéssel

1 hbj/sze-lm vg

1963. február 2.

a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága közli, hogy a kisköruton a közúti közlekedés korlátozását február 4-én megszünteti. a korábban ott közlekedő autóbusszok üzemkedettől újra az eredeti utvonalon közlekednek. egyidejűleg a muzeum krt.-on a kossuth l. u. kereszteződésénél levő autóbusszmegállót a muzeum krt. ferenczy istván u. kereszteződéséhez helyezi át. az astoria gyalogos aluljáró építése miatt a rákóczi uton a sip utcától a kossuth lajos utcában a semmelweis utca kereszteződésig bezárólag, a mindkét irányú közúti közlekedést - a villamos forgalom meghagyása mellett - ideiglenesen megszünteti. a korlátozás kezdete: február 4. reggel 6 óra. február 4-én üzemkedettől az alábbi autóbusszvonalak utvonalát módosítja:

7, 7/c járatok.

buda felé: a rákóczi ut - szentkirályi u. kereszteződésig az eredeti utvonalán, majd tovább szentkirályi u. - bródy s. u. - muzeum krt. - kálvin tér - tolbuchin krt. - , tovább eredeti utvonalán közlekedik.

pest felé: a kálvin térig eredeti utvonalon, majd tovább kálvin tér - muzeum utca - puskin u. - rákóczi ut - tovább az eredeti utvonalon.

új megállóhelyek:

buda felé: rákóczi ut - kazinczy u. keresztezése előtt, bródy s. u. 16 sz. ház előtt /magyar rádió székházával szemben./

pest felé: kálvin tér - muzeum utca torkolat, puskin utca - bródy s. utca keresztezése előtt, puskin utca - rákóczi u. keresztezése előtt

9-es járat:

kőbánya felé:

a muzeum krt. - bródy s. u. kereszteződésig változatlan utvonalon, majd tovább muzeum krt. - kálvin tér - baross u. - tovább az eredeti utvonalon közlekedik.

/folyt. köv./

13.34/n

-23-

bb 39. /február 4-én...1.folyt./-Lm

vörösmarty tér felé: az utvonal változatlan

kőbánya felé új megállóhely:

baross utca 3 sz. ház előtt

a belvárosi forgalom lebonyolítása érdekében február 4-én üzemkezdettől ideiglenesen új körforgalmu járatot indít „n„ jelzéssel az alábbi utvonalon:

baross tér /keleti p.u. 20-as, 30-as, jelzésű autóbusz végállomásától/ - rákóczi u. - szentkirályi u. - bródy s. u. - muzeum krt. - kálvin tér - kecskeméti u. - egyetem tér - károlyi mihály u. - petőfi s. u. - martinelli tér - bécsi u. - deák f. u. - deák tér - madách tér - tanács krt. - dohány u. - sip u. - rákóczi ut. - baross tér.

az „n„ jelzésű járat megállóhelyei:

kálvin térig azonos a 7-es, 7/c járatok megállójával, majd kecskeméti u. - magyar u. - keresztezése után, károlyi mihály u. - reáltanoda u. - keresztezése után, a madách téren, tovább azonos a 7, 7/c járatok megállójával.

a járat kocsijai a martinelli téren és a dohány utcában nem állnak meg.

a fentiekkel egyidejűleg a semmelweis u. - kossuth l. u. keresztezése előtt korábban megszüntetett taxiállomást az eredeti helyére helyezik vissza.

a forgalom biztosítása érdekében a szentkirályi utcát a rákóczi u. felől behajtással a rákóczi u. és a baross u. között egyirányúsítja.

február 5-én üzemkezdettől a rákóczi uton a kiskörut kereszteződésénél levő mindkét irányu villamos megállóhelyet ideiglenesen az astoria szálloda elé a kossuth lajos utcába helyezi át.

a fővárosi tanács közlekedési igazgatósága kéri a gépjárművezetőket, hogy az építés területét lehetőleg kerüljék el./mti/

13.32/n

-24-

le

bb 41. időjárásjelentés

tm szb

1963. február 2.

a meteorológiai intézet jelenté február 2-án, szombaton 13 órakor:

az erős hideg idő tovább tart

nyugat- és közép-európában legtöbb helyen mínusz 15-20 fokos fagyokkal folytatódik a rendkívüli hideg. ilyen zord idő normális hőmérsékletű teleken csak moszkvától északkeletre, az ural hegység északi tájain és a skandináv félsziget északi felében szokott előfordulni. jelentős változások mutatkoznak azonban a földközi tenger medencéjében, ahol az afrika felől előretörő meleg levegő okoz enyhülést és kiterjedt esőzéseket.

házánkban tegnap országszerte 1-5 órás napsütés volt. sokhelyen hullott jelentéktelen mennyiségű hó. a hőmérséklet napközben mínusz 5-10 fokig emelkedett. ma hajnalban a délkeleti megyékkivételével ismét igen erős fagyok keletkeztek. nagykanizsa, szolnok, nyíregyháza vonalától északnyugatra általában mínusz 19-26 fokig hűlt le a levegő. az előbb említett vonaltól délkeletre mínusz 11-15 fok volt a hajnali legalacsonyabb hőmérséklet.

ma délelőtt délkeleten szállingózik a hó, a hőmérséklet mínusz 11-12 fok. északnyugaton mínusz 15-19 fok van és süt a nap.

budapesten pénteken a hőmérséklet napi középértéke mínusz 10 fok volt. a sokévi átlagnál 9.3 fokkal alacsonyabb.

ma 12 órakor budapesten a hőmérséklet mínusz 11 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 milliméter, alig változik.

várható időjárás vasárnap estig:

párás, erősen hideg idő. sokhelyen, főként délen havazás. mérsékelt északkeleti, keleti szél. várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet északnyugaton mínusz 16-20, délkeleten mínusz 13-16. legmagasabb nappali hőmérséklet holnap északnyugaton mínusz 13-16, délkeleten mínusz 9-13 fok között.

a duna vizállása ma reggel budapestnél 269 centiméter.

/mti/

-.-

le

13.36/n

-25-

bb 42. nyolcvannyolcezer rákszűrő vizsgálatot végeztek a fővárosi onkológiai gondozók az elmúlt évben

t bc/j szb sr

1963. február 2.

a fővárosi tanács egészségügyi osztályán szombaton megtárgyalták a fővárosi kerületi onkológiai gondozók elmúlt évi munkáját és a további feladatokat.

a fővárosi kerületi onkológiai gondozók tevékenysége jelentősen előre haladt 1962-ben - mutatott rá beszámolójában dr. nagy andor, az országos onkológiai intézet módszertani osztályának főorvosa. a szűrővizsgálatok száma - a megelőző években bekövetkezett csökkenés után nagy mértékben emelkedett: 88.250 esetben végeztek szűrővizsgálatokat a gondozókban, ami 1961-hez képest több mint 35 százalékos emelkedést jelent. az eseteknek több mint felében olyan személyekről van szó, akik első ízben jelentek meg szűrővizsgálaton. az emelkedésen belül azonban jelentős különbségek vannak az egyes gondozók között, és a lemaradóknak arra kell törekedniük, hogy ebben az évben elérjék az átlagosnak mondható szűrési számot. a vizsgálatok eredményességét mutatja, hogy 26-9 százalékban találtak valamilyen - ha legtöbbször nem is rosszindulatu - daganatos elváltozást. a szűrésre jelentkezett nők megvizsgálásakor a rákos esetek mintegy kétharmada kezdeti állapotban volt, és így az idejében alkalmazott kezeléssel eredményesen gyógyíthatók. jelentős számban nyújtottak segítséget a gondozók más orvosi szakmák vizsgálataihoz is.

dr. kárpáti györgy, a fővárosi központi onkológiai gondozó főorvosa az elmúlt évi ellenőrző munka néhány tapasztalata után a további feladatokat ismertette. ezek közepontjában továbbra is a megelőzés, az onkológiai szűrések számának emelése és hatásfokának javítása áll. tavaly a veszélyeztetett korú női lakosság 17 százalékát vizsgálták meg. most az a cél áll az onkológiai hálózat előtt, hogy ebben az évben 25 százalékra, az ötéves tervidőszak végére pedig legalább 35-40 százalékra terjesszék ki a szűréseket. 1965-ig a főváros újabb öt kerületében kívánják létrehozni új onkológiai gondozót. a lakosság számának várható növekedését figyelembe véve, megfelelő fejlesztést kívánják előirányozni a huszéves távlati tervekben is: valamennyi budapesti kerületet önálló onkológiai gondozóval látnak el.

/folyt. köv./

n
13. 55/n

-26-

le

bb 42. /nyolcvannyolcezer rákszűrő... 1. folyt./- szb

a beszámolóban kifejezésre jutott a vöröskeresztnek mint a társadalmi gondozás szervének nagy szerepe az onkológiai szűrőmunkában.

a beszámolókat követő vitában a vezető főorvosok ismertették a kerületi onkológiai gondozók munkájának tapasztalatait és a fejlesztéssel kapcsolatos javaslatait.
/mt1/

--

bb 43. nyolcnapos társasutazást szervez az ibusz a „görög rivierára,, és athénbe

1 tz/gg szb vg

1963. február 2.

négy görögországi társasutazást szervez az idén az ibusz a magyar turisták számára.

a kirándulások résztvevői különrepülőgépen utaznak athénig, ott autóbuszra szállnak, amely hol az ókori görög kultúra emlékei, hol hipermodern szállók mellett viszi el őket közvetlenül a tenger partján a 27 kilométerre levő vouliagmenibe. itt, a „görög riviera,, - az akti apollon - egyik legszebb fürdőhelyén töltenek el egy teljes hetet, az utolsó napon pedig athénbe a csodálatos szépségű műemlékeket, az akropoliszt, a muzeumokat, stb. tekintik meg, majd ugyancsak különrepülőgéppel térnek vissza budapestre.

az idén négy ilyen kirándulásra kerül sor. két repülőgép május 7-én, kettő pedig június 4-én indul a ferihegyi repülőtérrel. /mt1/

--

le

13.58/n

-27-

bb 44. befejeződött a szocialista országok karl marx-stadt-i kereskedelemtechnikai tanácskozása - a magyar delegáció visszaérkezett budapestre

1 kz/lm ká

1963. február 2.

molnár károly, a szövetség elnökhelyettese vezetésével többtagu magyar küldöttség vett részt a szocialista országok fogyasztási szövetkezeteinek az ndk-beli karl marx stadt-ban rendezett kereskedelemtechnikai tanácskozásán. a tanácskozás befejeztével a magyar delegáció tagjai pénteken a késő esti órákban visszaérkeztek a fővárosba./mti/

..-

bb 45. február 4-én 30-40 százalékos árkedvezménnyel téli vásár kezdődik a ruházati kereskedelemben - sajtótájékoztató a csillag áruházban

t tó/tr. lm vg

1963. február 2.

az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően a belkereskedelem február 4-16 között ismét kiárusítást rendez a téli cikkekből. a téli vásáron mintegy 400 millió forint értékű konfekcionált áru, méter-, kötött- és divatáru, darabáru, bőrdíszműáru és cipőféle kerül forgalomba az országban 30-40 százalékos árkedvezménnyel.

az idényvégi kiárusítások nagy népszerűségét bizonyítja, hogy az 1962. évi nyári és téli kiárusítások alkalmával

a lakosság 738.1 millió forint értékű ruházati cikket vásárolt. a tavalyi téli vásár idején 20-30 százalékos árkedvezménnyel majdnem 200 millió forintot takarítottak meg a vásárlók, az idén az árkedvezmény értéke még nagyobb, általában 30-40 százalékos lesz.

az idén első ízben bővítik a leszállított áruk körét a különféle sportszerek, silécek és botok, korcsolyák, hoki- és korcsolyacipők is.

a hétfőn kezdődő téli vásárról szombaton a csillag áruházban sajtótájékoztatót tartottak. bemutattak számos olyan ruházati cikket, amelyekhez a téli vásár idején lényegesen olcsóbban juthatnak hozzá a vásárlók. például méteráruk közül a 80 centiméter széles velveton düftint 84.30 forint helyett 59 forintért, a 140 centiméter széles export velur kabátszövetet pedig 350 forint helyett 245 forintért árusítják. a női nylon pulóver régi ára 280, csökkentett ára pedig 196 forint. háromszázhusz forint helyett 224 forintért adják a férfi gypjumellényt, a 330 forintos mohair szoknya ár 231 forint lesz.

/folyt. köv./

14.03/n

-28-

bb 45. / február 4-én...folyt./-lm

a 65 forintos női goldsol kombiné árát 45.50 forintra, a dobogó nevű férfi télikabát 2.100 forintos árát 1.470 forintra csökkentették. a 380 forintos matlasszéze pongyolát 266 forintért árusítják ebben az időben. lényegesen csökkentették többfajta női cipő árát is.

a sajtótájékoztatón elmondották, hogy a téli vásárt több mint kétezer áruházban, szaküzletben, boltban rendezik az országban. a fővárosban a nagy áruházakon kívül mintegy 250 divatáru, nőltex, ruházati és cipőbolt 61 millió forint értékű árukészlettel várja a vásárlókat./mti/

..-

bb 46. „vándorol”, a szélvihar, rendkívül szeszélyes a levegőtenger, - nehéz „megjósolni”, a közutak felszabadításának időpontját - még sok ut nehezen járható

1 hbj/sze-lm vg

1963. február 2.

az utügyi igazgatóságok dolgozói másfél napja viszonylag jobb körülmények között takaríthatják kézi és gépi erővel az országutakat. ennek meg is mutatkozik az eredménye. sok, eddig torlászokkal elzárt ut járható. a kpm utügyi osztályának szombat délutáni tájékoztatója szerint hóakadályok vannak még veszprém megyében a 74-es uton nagyvázsony körül, a 751-es uton sümeg és tapolca körül, vas megyében a következő főutvonalakon: a 824-es jelzésű uton cellődmőlk közelében és a 845-ös uton kőszeg körül. győr-sopron megyében a 851-es ut csorna és mosonszentjános közt járhatatlan. sok a nehezen járható ut sopron környékén, fejér megyében, szabolcs-szatmárban és hajdu-megyében.

a kpm utügyi osztálya egyelőre még nem tudja megjelölni, mikorra szabadulnak fel országszerte az utak. a szélvihar ugyanis szinte „vándorol”, egyik megyében csitul ereje, a másikban pedig erősödik, a felettük levő levegőtenger rendkívül szeszélyes, egyik órától a másikra nagy havazás indulhat meg. az utügyi igazgatóságok azonban éjjel-nappal készen állnak, hogy ahol csak lehet, takarítsák az utakat, áttörjék a nagy hótorlászokat./mti/

..-

14.07n

-29-

le

le

bb 49. veszélyben a vadállomány - a madártani intézet a hasznos madarak fokozott védelmére hívja fel a lakosságot

i cs/j szb ká

1963. február 2.

az újabb erős hideghullám és az országos havazás nehéz helyzetbe sodorta az erdők, mezők vadállományát. Különösen a fogoly, a fácán, a mullon és az őzállományt veszélyezteti a tartós, kemény hideg, az erdőgazdaságok vezetői és a megyei vadászati felügyelők újabb intézkedéseket tettek az értékes vad védelmére, a nagyobb veszteségek elkerülése végett állandóan ellenőrzik az etetőket és az etetőkhöz vezető utak hótalánítását.

pusztulás fenyegeti hasznos madarainkat is, jellemző például, hogy egy miskolci környéki erdész szolgálati körútján 12 megfagyott cinkét talált, nagy mértékű a pusztulás az alföld egyes vidékein is, a madártani intézet ezért felhívással fordul az ország lakosságához: tegyenek meg minden lehető intézkedést a hasznos madarak megmentése érdekében, különösen fontos, hogy bokrok, sövények oltalmában, teraszokon, párkányokon etetőhelyeket létesítsenek, a hasznos madarak etetésére legalkalmasabbak a különféle olajosmagvak: a napraforgó, a tökmag, a kendermag, a férges dió, ugyancsak értékes teletető takarmány számukra a szalonnahulladék, a faggyu, a zsíros szalonnabőr, ezeket spárgára kötve legjobb faágakra függeszteni, a lágú eleséggel élő feketerőgénynek elsősorban főtt burgonyát, főtt rizst, tésztafélét, főtt répát, hushulladékot, gyümölcsmaradványokat, általában háztartási hulladékokat ajánlatos adni, kivéve az erősen fűszerezett ételeket.

igen hasznos szolgálatot tehetnek a madarak átteleltetésénél, ha kertekben fészekodukat helyeznek el éjszakai menedékhelyül, amíg a zord időjárás tart, lehetőleg rendszeresen etessék a madarakat, egy-két napos „kihagyás”, ugyanis a pusztulásukat okozhatja, madárvédelmi kérdésekben egyébként - akár szóban, akár írásban - készségesen nyújt tájékoztatás a madártani intézet /budapest, 2. kerület, garas utca 14./- . /mti/

-. -

bb 48. a vas megyei utak járhatók

vid te szb k1

1963. február 2.

szombatra ismét járhatókká váltak az utak vas megyében, a 60-80 centiméteres, sőt helyenként nagyobb hóakadályokat 13 gép takarította el az utacról, szombaton már minden községet el lehet érní gépjárművel egy nyomsávon. /mti/

-. -

14.13/n

-30-

le

bb 47. hóesés, szélvihar akadályozza a bodrogközi utak megtisztítását

vid te szb k1

1963. február 2.

a kpm miskolci közúti igazgatóság a hótorlaszokkal elzárt utakon több mint 24 órája egyfolytában járattja a hómarókat és a motoros hóekéket, hogy zavartalaná tegye a közúti forgalmat, az erőfeszítéssel sikerült megteremteni az összeköttetést az összes délbükk és délborsodi községekkel, eltakarították az akadályokat a bükkön átvezető utacról is, így szombaton a bányász- és a műszaki járatok akadálytalanul megérkeztek rendeltetési helyükre, ugyan-csak sikerült elérni, hogy zavartalanul szállíthassák a tüzfát a tűzép-telepekre és a vasúti rakodókra a bükki erdőségekből.

szombaton a megye északkeleti részében, a zempléni vidéken ismét sűrű pelyhekben hullott a hó, erős szél kíséretében és újabb hóakadályok keletkeztek, a nagy hófúvásban a gépek sem tudnak dolgozni, a kpm miskolci közúti igazgatósága azonban mindent megtesz azért, hogy vasárnap a bányászjáratok zökkenőmentesen közlekedhessenek. /mti/

-. -

bb 50. ismét mélyponton a három hete tartó hideghullám - a hó-takaró vastagsága a hegyekben elérte az egy métert - a kemény hideg tovább tart - mit mond a „medve-prognózis”, ?

i cs/lm ká

1963. február 2.

a már több mint három hete tartó új hideghullám először január 18-án, másodszor pedig most, a szombatra virradó éjszaka érte el a mélypontját, hajnalban a dunántúlon, továbbá az északi-hegyvidék egyes területein mínusz 21-24 fokig süllyedt a hőmérő higanyszála, szombat délben budapesten mínusz 11, miskolcon mínusz 13, székesfehérvárott és pápán mínusz 14 fokot mértek, a havazás az egész országban megszűnt, a pénteki havazások a csapadékértéke már sehol sem haladta meg az egy millimétert.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy a hóréteg vastagsága jelenleg országos átlagban 20-30 centiméter között ingadozik, a déli megyékben azonban elérte a 30-40 centimétert, s a magasabb hegyekben nem ritka az egyméteres vastagság, a kékesről legutóbb 102 centimétert jelentettek, a feljegyzések szerint utoljára 1929-ben volt a jelenleginél is több hó az országban, amikor a hóbunda vastagsága a dunántúli sík vidékein is meghaladta az egy métert.

/folyt. köv./

le

14.40/n

-31-

bb 49. veszélyben a vadállomány - a madártani intézet a hasznos madarak fokozott védelmére hívja fel a lakosságot

i cs/j szb ká

1963. február 2.

az újabb erős hideghullám és az országos havazás nehéz helyzetbe sodorta az erdők, mezők vadállományát. különösen a fogoly, a fácán, a muflon és az őzállományt veszélyezteti a tartós, kemény hideg, az erdőgazdaságok vezetői és a megyei vadászati felügyelők újabb intézkedéseket tettek az értékes vad védelmére, a nagyobb veszteségek elkerülése végett állandóan ellenőrzik az etetőket és az etetőkhöz vezető utak hótalánítását.

pusztulás fenyegeti hasznos madarainkat is, jellemző például, hogy egy miskolci környéki erdész szolgálati körútján 12 megfagyott cinkét talált. nagy mértékű a pusztulás az alföld egyes vidékein is, a madártani intézet ezért felhívással fordul az ország lakosságához: tegyenek meg minden lehető intézkedést a hasznos madarak megmentése érdekében. különösen fontos, hogy bokrok, sövények oltalmában, teraszokon, párkányokon etetőhelyeket létesítsenek. a hasznos madarak etetésére legalkalmasabbak a különféle olajosmagvak: a napraforgó, a tökmag, a kendermag, a férges dió, ugyancsak értékes telettett takarmány számukra a szalonnahulladék, a faggyu, a zsíros szalonnabőr, ezeket spárgára kötve legjobb faágakra függeszteni. a lágy eleséggel élő feketerőgények elsősorban főtt burgonyát, főtt rizst, tésztafélét, főtt répát, hushulladékot, gyümölcsmaradványokat, általában háztartási hulladékokat ajánlatos adni, kivéve az erősen fűszerezett ételeket.

igen hasznos szolgálatot tehetnek a madarak átteleltetésénél, ha kertekben fészekodukat helyeznek el éjszakai menedékhelyül, amíg a zord időjárás tart, lehetőleg rendszeresen etessék a madarakat, egy-két napos „kihagyás”, ugyanis a pusztulásukat okozhatja. madárvédelmi kérdésekben egyébként - akár szóban, akár írásban - készségesen nyújt tájékoztatás a madártani intézet /budapest, 2. kerület, garas utca 14./- . /mti/

.-.

bb 48. a vas megyei utak járhatók

vid te szb ki

1963. február 2.

szombatra ismét járhatókká váltak az utak vas megyében. a 60-80 centiméteres, sőt helyenként nagyobb hóakadályokat 13 gép takarította el az utakról. szombaton már minden községet el lehet érni gépjárművel egy nyomsávon. /mti/

.-.

14.13/n

-30-

bb 47. hóesés, szélvihar akadályozza a bodrogközi utak megtisztítását

vid te szb ki

1963. február 2.

a kpm miskolci közúti igazgatóság a hótorlaszokkal elzárt utakon több mint 24 órája egyfolytában járattja a hómarókat és a motoros hóekéket, hogy zavartalaná tegye a közúti forgalmat. az erőfeszítéssel sikerült megteremteni az összeköttetést az összes délbükk és délborsodi községekkel. eltakarították az akadályokat a bükkön átvezető utakról is. így szombaton a bányász- és a műszaki járatok akadálytalanul megérkeztek rendeltetési helyükre. ugyan-csak sikerült elérni, hogy zavartalanul szállíthassák a tűzifát a tűzép-telepekre és a vasúti rakodókra a bükk erdőségekből.

szombaton a megye északkeleti részében, a zempléni vidéken ismét sűrű pelyhekben hullott a hó, erős szél kíséretében és újabb hóakadályok keletkeztek. a nagy hófúvásban a gépek sem tudnak dolgozni. a kpm miskolci közúti igazgatósága azonban mindent megtesz azért, hogy vasárnap a bányászjáratok zökkenőmentesen közlekedhessenek. /mti/

.-.

bb 50. ismét mélyponton a három hete tartó hideghullám - a hó-takaró vastagsága a hegyekben elérte az egy métert - a kemény hideg tovább tart - mit mond a „medve-prognózis”, ?

i cs/lm ká

1963. február 2.

a már több mint három hete tartó új hideghullám először január 18-án, másodszor pedig most, a szombatra virradó éjszaka érte el a mélypontját. hajnalban a dunántúlon, továbbá az északi-hegyvidék egyes területein minusz 21-24 fokig süllyedt a hőmérő higanyszála, szombat délben budapesten minusz 11, miskolcon minusz 13, székesfehérvárott és pápán minusz 14 fokot mértek. a havazás az egész országban megszűnt, a pénteki havazások a csapadékértéke már sehol sem haladta meg az egy millimétert.

a meteorológiai intézet központi előrejelző osztályán tájékoztatásul közölték, hogy a hóréteg vastagsága jelenleg országos átlagban 20-30 centiméter között ingadozik, a déli megyékben azonban elérte a 30-40 centimétert, s a magasabb hegyekben nem ritka az egyméteres vastagság. a kékesről legutóbb 102 centimétert jelentettek. a feljegyzések szerint utoljára 1929-ben volt a jelenleginél is több hó az országban, amikor a hóbunda vastagsága a dunántúli sík vidékein is meghaladta az egy métert.

/folyt. köv./

le

14.40/n

-31-

bb 50. / ismét mélyponton...folyt./-lm

európa-szerte erős „hadállásai”, vannak még a télnek, de Angliában és Olaszországban már csak éjszaka száll fagypontra alá a hőmérséklet. szokatlanul enyhe az idő a Szovjetunió európai területének középső és déli részén: Ukrajnában például a nappali maximumok már mínusz 2-3 fokig emelkedtek, Moszkvában szombaton hajnalban csak mínusz 5 fokot mértek. ugyanakkor észak- és közép-európa nagy részén a miénkhez hasonló kemény hideg uralkodik.

a meteorológusok borulatóan ítélik meg a helyzetet: egyelőre semmi jel nem mutat a nagy hideg jelentős csökkenésére. a gyertyaszentelővel kapcsolatos népi megfigyelésekről szólva hangsúlyozzák, hogy egy nap meteorológiai viszonyaiból természetesen nem lehet messzemenő következtetéseket levonni. valóban igaz, hogy február elején - gyakran éppen az alapul vett gyertyaszentelő napján - enyhülési folyamat szokott kezdődni, az ideiglenesen visszahúzódó tél azonban az esetek többségében még február folyamán vagy márciusban kemény visszaütésekkel „bosszulja meg”, a korai engedelményeket. mivel most makacsul tartja magát a tél, valószínűnek látszik, hogy február első felében nagyobb arányú enyhülés következik be. ezt a „medveprognózist”, azonban tudományos felmérések adataival egyelőre nem lehet megerősíteni. /mti/

bb 51. huszonhatfokos hidegben hat aknát mentettek meg az elöntéstől az émász dolgozói

vid te szb ki

1963. február 2.

a borsodi szénbányászati tröszt saját balparti üzemeiben szombatra virradó éjszaka áramszünet bénította meg a termelést. a 26 fokos hidegben a bányákat villamosenergiával ellátó 10 kilovoltos magasfeszültségű távvezeték - Kazincbarcika és Alberttelep között - a kemény fagytól és a ráakadó zuzmarától elpattant, szakadt. emiatt az edelényi 1-es, 2-es, a szuhakállói 2-es, a Rudolftelepi 3-as és 4-es aknában, valamint az Alberttelepi bányában éjfél után megálltak a szállítógépek és a bányaszivattyúk.

az észak-magyarországi áramszolgáltató vállalat Kazincbarcikai kirendeltségéről azonnal szerelők indultak a hóval borított terepre. megállapították, hogy a vezeték mintegy 10 kilométeres szakaszon hat helyen szakadt el. hajnali 4 órakor az Alberttelepi bányüzem már azt jelentette: nem kapnak sürgősen villamosenergiát, a bányát könnyen elöntheti a víz. de ez volt a helyzet szuhakállón és Rudolftelepen is. a szerelők ideiglenesen az ormosbányai alállomásról juttattak energiát az aknába és azokban fél 5-kor már dolgozhattak a szivattyúk. közben a külszínen szinte emberfeletti munkával dolgoztak a vezetékjavításán. reggel a brigád újabb erősítést kapott. szombaton délelőtt 10 órára kijavították a szakadt vezetéket, s így helytállásukkal megakadályozták az aknák elöntését. /mti/

14.50/n

-32-

bb 52. a befagyott tiszán dolgoznak a fakitermelő brigádok

vid j-lm ká

1963. február 2.

a tiszta középső szakaszán, a szolnoki erdőgazdaság ártéri erdőiben mínusz 15-20 fokos hideggel, hóval dacolnak a gépekkel felszerelt brigádok. a tüzelőhiány enyhítésére két hét alatt 100 vagon tüzifát termeltek ki terven felül. a hasábfákon kívül az erdő „rejtett tartalékait”, is kiaknázzák. több mint 150.000 fontnyi értékű alacsonyabb rendű tüzelőanyagot, ágfát, tuskót, rőzsét is juttatnak a lakosságnak. a fakitermelő brigádok munkáját a befagyott tiszta könnyíti. a partoldalban levő, kibregedett fákat a folyóra ereszkedve közelítik meg. a hét végén is, amikor az országban a leghidegebbet, mínusz 26 fokot mértek, teljes ütemben folytatták a kitermelést és a szállítást. nyolc zetortraktor, számos tehergépkocsi hordja a tüzifát a tüzép-telepekre. /mti/

bb 53. erőfeszítések a tüzelőellátási gondok enyhítésére

i to/te/m/vg

1963. február 2.

a minisztertanács január 18.-i ülésén határozatokat hozott a tüzelőellátási gondok enyhítésére. az azóta eltelt időben a bányászok, az erdőgazdaságok, a MÁV és a tüzelőszerszerezési vállalatok dolgozói nagy erőfeszítéseket tettek. ennek eredményeképpen január második felében naponta 800 vagon tüzelő érkezett a fővárosi tüker-telepekre. január első felében 269 vagon volt a napi átlag. a tüzelőanyagboltok körülbelül 70-80 vagonnal több tüzelőt kaptak január 15. és 31. között, mint az előbbi hetekben.

a tüker munkásai más vállalatok dolgozóival együtt vasárnap is ürítik a vagonokat. most vasárnap mintegy 300 vagon tüzelőanyagot szállítanak az 500 fővárosi tüzelőanyagbolt raktárába. hasonló műszakot tartanak február 17-én is. ezeken a napokon a telepeken és a fiókoltokban nem lesz árusítás. a tüzelő házhozszállításának gyorsítására növelték a kocsiparkot, s a közlekedés- és postaügyi minisztérium is újabb kocsikat bocsátott szombaton rendelkezésre. /mti/

15.20/a

- 33 -

bb 54. rövid áramszünet volt az elektromos művek egyik alállomásán - gázömlés a magyar gyapjufonóban

tm/m/sr

1963. február 2.

kisebb robbanás történt pénteken az éjszakai órákban a fővárosi elektromos művek angyalföldi alállomásán. a vizsgálat során megállapították, hogy az alállomás egyik porcelán csigájában az olaj robbant fel, amelybe a repedésen keresztül víz szivároghatott. sérülés nem fordult elő, a robbanás következtében félórára négy kerületre kiterjedő részleges áramszünet volt.

a magyar gyapjufonó és szövőgyár budapesti 3. számú telepén gázömlés következtében több dolgozó rosszul lett. a bizottság a helyszínen megállapította, hogy a földben húzódó gázvezeték a hideg hatására megrepedt, s a gáz a földön keresztül átszivárgott az egyik műhelyrészbe, onnan pedig a portásfülkébe. négy személy gázmérgezést szenvedett. kórházba szállították őket, állapotuk azonban nem súlyos. a gázömlés miatt veszélyeztetett üzemszobában a munka szünetelt a gázművek megtette a szükséges intézkedéseket. /mti/

...-

bb 55. a józsef attila szabadegyetem

j/m/sr

1963. február 2.

közli, hogy tekintettel a nagy érdeklődésre a nyelviskolai beiratkozásokat február 8-ig meghosszabbították. jelentkezni lehet kezdő, közép és haladó fokú nyelvcsoporthoz a közgazdaság tudományi egyetemen /budapest, 9. kerület, dimitrov tér 8. szám alatt/ délután fél 5-től fél 8-ig. /mti/

...-

bb 56. szurcsik jános kiállítása az ernst muzeumban

t s/hné/m/sr

1963. február 2.

szurcsik jános alkotásaiból kiállítást rendeztek az ernst muzeumban. a tárlatot szombaton ritly valéria művészettörténész nyitotta meg.

a fiatal hódmezővásárhelyi festőművésznek ez az első önálló kiállítása, amelyen több mint 50 festményét és rajzát láthatja a közönség. /mti/

...-

15,50 /m

- 34 -

bb 57. új férfidivatáru szaküzlet nyílt a lenin köruton

t to/tr vm vg

1963. február 2.

szombaton budapesten a lenin körut 9-11. szám alatt új férfi divatáru szaküzlet nyílt. a vásárlóknak nagy könnyítést jelent, hogy nincs külön pénztár, hanem az eladónál fizethetnek. az új bolt férfidivatcikkék bőséges választékával várja a vásárlókat. /mti/

...-

bb 59. budapesten tartotta első ülését a kgst tudományos-és műszaki kutatásokat koordináló állandó bizottságának munkacsoportja

i sl/sze vm vg

1963. február 2.

1963. január 29-től február 1-ig budapesten tartotta első ülését a kgst tudományos-és műszaki kutatásokat koordináló állandó bizottságának munkacsoportja. a csoport a tagállamok tudományos kutatási tevékenysége összehangolásának elveivel, az együttműködés formáinak és módszereinek további tökéletesítésével foglalkozik. az ülés munkájában résztvett a bolgár népköztársaság, a csehszlovák szocialista köztársaság, a lengyel népköztársaság, a magyar népköztársaság, a német demokratikus köztársaság, a román népköztársaság és a szovjet szocialista köztársaságok szövetségének küldöttsége.

a munkacsoport megvizsgálta, hogy milyen előkészületek szükségesek az egységes koordinációs terv összeállításához, amely a kgst-országok tudományos és műszaki együttműködését összehangolja. a munkacsoport a kgst tagállamok kommunista és munkáspártjai képviselőinek 1962. júniusi értekezletén jóváhagyott alapelvekből indult ki. az értekezlet baráti légkörben, a testvéri együttműködés és a teljes megértés szellemében folyt le. /mti/

...-

bb 58. megkezdődött a helyilipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének kongresszusa - több mint kétszáz ezer dolgozó képviselőjében tanácskoznak a küldöttek a lakosság jobb ellátásáról, a szolgáltatások kiterjesztéséről

t sz/sze/m/vg

1963. február 2.

szombaton délután az édosz székházában megkezdődött a helyilipari és városgazdasági dolgozók szakszervezetének 4. kongresszusa. több mint kétszáz ezer helyilipari és városgazdasági dolgozó képviselőjében 234 küldött vitatja meg a szakszervezet tevékenységét, s megjelöli további feladatait. a tanácskozáson résztvett veres józsef, az mszmp központi bizottságának tagja, a fővárosi tanács végrehajtó bizottságának elnöke, kisházi ödön munkügyi miniszter, vas-witteg miklós, a szaktanács alelnöke, beckl sándor, a szaktanács titkára. /folyt. köv./

16,10/a

- 35 -

le

bb 58. /megkezdődött ... 1. folyt./ m

kopta károly, a szakszervezet elnöke nyitotta meg a kongresszust, üdvözölte a megjelenőket, majd seprényi sándor főtitkár egészítette ki a kongresszus elé terjesztett beszámolót.

a helyilipart- mint ahogy azt a beszámoló is hangsúlyozta - a szét-szórt kisüzemek jellemzik, s ez sajátos feladatot ró a szakszervezetre. hétszáz vállalat 14.000 telephellyel rendelkezik és még nem tudták minden régi üzemet korszerűsíteni, a munkások egy része kedvezőtlen körülmények között dolgozik, a lakosság közvetlenül figyelemmel kíséri, igénybeveszi a helyilipari és városgazdasági dolgozók munkáját és éppen ezekben a hetekben tapasztalhatja, hogy a közművek és más szolgáltató iparágak munkásai a rendkívüli hideg télben is igyekeznek ellátni feladataikat.

a szakszervezet tevékenységének vizsgálatánál megállapította a jelentés, hogy a dolgozókat fokozottabban be kell vonni a termelés irányításába. ennek egyik leghatékonyabb eszköze a termelési tanácskozás. nem elegendő azonban meghallgatni a véleményeket, hanem választ is kell adni a kérdésekre, nem szabad elsiklani a javaslatok felett. felelősséget érez a szakszervezet azért is, hogy nem csökken a balesetek száma. főként a rendeletek betartásának ellenőrzésére, a műszaki feltételek vizsgálatára fordítottak figyelmet, közben elhanyagolták a dolgozók nevelését, nem figyelmeztették őket a munkabiztonsági előírások követésére. a szakszervezet fontos feladatának tekinti a munkakörülmények javítását, a béraránytalanságok megszüntetését. kötelességének tartja továbbra is arra ösztönözni a helyilipar dolgozóit, hogy rendeltetésüknek megfelelően jobban ellássák a lakosságot, növeljék a szolgáltatások színvonalát. a még ellátatlan területekre is terjesszék ki a szolgáltató hálózatot. külön foglalkozott a kongresszus a szövetkezeti alkalmazottak, a házfelügyelők és a háztartási alkalmazottak sajátos helyzetével.

a beszámolót követő vitát vasárnap folytatják és ugyancsak a kongresszus második napján kerül sor a szakszervezet vezetőszerveinek újjáválasztására. /mtl/

16, 28/m

KE

-36-

bb 60. benke valéria a dombóvári választási gyűlésen

vid fm/tné vm, fm 1963. február 2.

több mint félezenen gyülekeztek február 1-én este a dombóvári járási művelődési házban, hogy meghallgassák benke valériának, a tolna megyei képviselőjelöltek listavezetőjének választási beszédét. a megyében jól ismerik benke valériát, aki gyöngön született, simontornyan végézte iskoláit, s bármerre jár tolnában, régi barátokkal, ismerősökkel találkozik. sok ismerőst, barátot szerzett eddigi képviselői munkássága révén is

benke valériát, az msszp központi bizottságának tagját, a társadalmi szemle felelős szerkesztőjét virág istván, a megyei pártbizottság titkára, halmai jános, a dombóvári járási pártbizottság titkára és sajjó ferenc, a járási tanács vb elnöke fogadta dombóvárott. a választási gyűlésen, amelyet a hazafias népfront nevében földi istván nyitott meg, benke valéria először dombóvár ötezer vasutasát köszöntötte, akik a kemény hidegben is hősi munkával biztosítják az zavartalan közlekedést.

a közelegő választásokkal kapcsolatban hangsúlyozta: a párt és a hazafias népfront bizalommal tekint a választások elé, mert tudja - s ezt tettek is bizonyítják -, hogy a nép helyesli, támogatja a kitűzött programot. a párt és a népfront kérése, hogy a választók olyanokra adják le szavazatukat, akikben igazán megbíznak, akiket valóban ügyük jó képviselőjének tartanak.

- most azt kell mérlegelnünk, - mondotta - kielégítő volt-e az a fejlődés, amelyet az elmúlt négy évben elértünk? nyugodt lelkiismerettel állunk választóink elé, amikor számon kérjük tőlünk négy éves tevékenységünket.

részletesen beszélt tolna megye fejlődéséről, többek között megemlítette, hogy állami beruházásokból és helyi erőforrásokból számos terv valósult meg dombóvárott, szakályban vízmű épült, s már működik az új dombóvári kenyérgyár. a lakosság helyzetének javulásáról szólva elmondotta, hogy az elmúlt négy évben 15.000 elektromos háztartási gépet vásároltak a megyében, s csupán dombóvárott már több mint 500 televízió működik. tolna megyében már 100.000 tagja van az sztk-nak, a dombóváriak pedig rövidesen új kórházat kapnak. meg kell azonban azt is vizsgálni, mit adott a megye az országnak?

/folyt. köv./

16. 34/a

- 37 -

KE

/bb 60. benke....1.folyt./vm

az előadó elmondotta, hogy tolnában néhány évvel ezelőtt bizonyos elmaradás mutatkozott a termelésben, most azonban a fejlődés már egyenesvonala.

- az ország azt várja a megyétől, hogy fokozza a tej-, és a tejástermelést, a hizott sertés tenyésztést, - folytatta benke valéria. dombóvár környékétől, a kapos völgyétől - kiváló adottságai folytán - sokat vár az ország. a járás legtöbb termelőszoövetkezője jól fejlődik, s figyelemreméltóak a dombóvárott elért eredmények.

az előadó ezután oktatási kérdésekkel foglalkozott, elmondotta, hogy dombóvárott valóságos kis iskolaváros van, ahol 215 nevelő dolgozik, s működik már a jövő egyik fontos intézménye, a 12 osztályos iskola.

- higgyék el, kedves dombóváriak - folytatta benke valéria - az iskoláztatásban - mind a számszerűség, mind a színvonal tekintetében - már megelőzték amerikai versenytársaikat.

benke valéria nagy tetszéssel fogadott választási beszédének befejező részében nemzetközi kérdésekkel foglalkozott, majd sokáig elbeszélgetett dombóvári választóival, régi barátaival, ismerőseivel./mt1/

bb 62. füstgázból naponta tizenötezer forint értékű gőz

vid te vm ki

1963. február 2.

a dunai vasmű martin-kemencéiből a kéményeken felhasználatlanul távozott 500-600 fokos hőmérsékletű füstgáz hasznosítására már 1960-ban két kazánt építettek, ezek jól beváltak és nagymennyiségű gőzt termelnek a gyár üzemének, a másik két martin-kemence füstgázának értékesítésére épített szovjet kazánberendezéseket magyar áttervezéssel a vaskohászati kemenceépítő vállalat szerelte fel, a harmadik füstgázkazánra most engedték rá a meleg füstöt és megkezdték falazatának szárítását, a szárítás és felfűtés után az új kazánal is megkezdik a gőztermelést.

az új füstgázkazán - ugyan úgy, mint az előzők - naponta 15.000 forint értékű gőzt termel az eddig kárbavesztett forró füstgázzal. a kazánal szombaton megkezdték a gőztermelést./mt1/

16.40/a

- 38 -

NE

bb 61. hivatalos nyereményjegyzék a lotto 5. játékhétéről

tm vm vg

1963. február 2.

az 5. játékhétre beérkezett 5,048.312 lottószelvény. öt-találatot egy fogadó ért el, a nyereményösszeg 1,893.117.50 forint. négy-találatot 22 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 86.051.25 forint. három találatot 3.243 fogadó ért el, a nyereményösszeg egyenként 583.75 forint. két-találatos szelvények száma 102.570, ezekre egyenként 18.50 forintot fizetnek./mt1/

bb 63. a mezőgazdasági könyvhónap országos megnyitó ünnepsége polgári községben

vid j vm ká

1963. február 2.

a negyedik mezőgazdasági könyvhónap országos megnyitó ünnepségét szombaton tartották a fejér megyei polgári községben. a választás azért esett erre a dunántúli falura, mert a polgári vörös csillag termelőszoövetkezet különösen jó termelési eredményeket ért el az elmúlt gazdasági évben.

a megnyitó ünnepségen megjelent dr. hadnagy lászló művelődésügyi miniszterhelyettes, dr. köpeczi béla, a kiadói főigazgatóság vezetője, dr. soós gábor, a földművelésügyi minisztérium szakoktatói és kísérletügyi főigazgatóságának vezetője. ott volt juhász jános, a fejér megyei pártbizottság első titkára, a központi bizottság póttagja és igyenge károly, a fejér megyei pártbizottság titkára.

dr. hadnagy lászló művelődésügyi miniszterhelyettes méltatta az immár negyedszer megrendezésre kerülő mezőgazdasági könyvhónap jelentőségét. hangsúlyozta, hogy dolgozó parasztságunk körében rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg a tanulás iránt, s mind több mezőgazdasági szakember, agronómus veszi igénybe a szakkönyvek segítségét a nagyobb termelési eredményekért folytatott küzdelemben. a miniszterhelyettes bejelentette, hogy a mezőgazdasági könyvhónap megnyitó ünnepsége alkalmából a szervező bizottság az utóbbi években megjelent legfontosabb mezőgazdasági szakkönyvekből a helyszínen kiállítást rendezett és a többszáz kötetes anyagot a polgári vörös csillag tsz-be tömörült lakosság jó munkájáért a községi könyvtárnak ajándékozzák.

/fo lyt. köv./

16.55/a

- 39 -

NE

/bb 63. a mezőgazdasági.....1.folyt./

ezután soós gábor, a földművelésügyi minisztérium főigazgatója méltatta a parasztságunk életében bekövetkezett változás nagy jelentőségét. ilyen nagy lehetőség a tanulásra még soha nem volt a magyar parasztság életében - hangsúlyozta, ehhez alapvetően fontos a jó mezőgazdasági szakkönyv. az utóbbi néhány évben nagy fejlődést értünk el e téren. míg 1955-ben 385 mezőgazdasági szakkönyv összesen 515.000 példányban jelent meg, addig 1961-ben 931 szakkönyv összesen 878.000 példányban került az olvasók kezébe, ami azt jelenti, hogy néhány év alatt megkétszereződött a mezőgazdasági szakkönyvek kiadásának száma.

ezután schulmann istván, a polgárdi vörös csillag tsz főagronómusa tartott előadást a mezőgazdasági szakkönyvek gyakorlati alkalmazásáról, majd az ünnepség részvevői megtekintették a mezőgazdasági könyvkiállítását./mti/

bb 64. szirmai istván látogatása szegeden

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 2.

szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára pénteken és szombaton látogatást tett szegeden. pénteken délelőtt - győri imrének, a csongrád megyei pártbizottság első titkárának, perjesi lászlónak, a szegedi városi pártbizottság első titkárának és biczó györgynek, a városi tanács vb. elnökének társaságában - a szegedi mszbt-újságíró klubban a város kulturális életének vezetőivel, a szegedi nemzeti színház művészeivel találkozott.

szirmai istván délután az ujszegedi kender-lenszövő vállalat művelődési termében beszédet mondott a hazafias népfront városi bizottsága által rendezett választási gyűlésen. a mintegy 700 részvevő - a gyár délelőtti műszakjának dolgozói, valamint több más ujszegedi üzem, a dél-magyarországi rostkikészítő vállalat kendergyárának, a ládagyárnak a képviselői - nagy tetszéssel fogadták a beszédet.

szirmai istván szombaton délelőtt résztvett és beszédet mondott a szegedi szabadság filmszínházban rendezett értelmiségi gyűlésen, amelyen több mint ezer szegedi egyetemi és főiskolai tanár, orvos, műszaki és más értelmiségi dolgozó jelent meg. /mti/

17.27/a

HE

bb 65. népünk magasrendű alkotásokat vár a kultúra munkásaitól - aczél györgy beszéde a mohácsi választási gyűlésen

t ms/tr vm

1963. február 2.

aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, baranya megye képviselőjelöltje február elsején este a mohácsi bartók béla művelődési házban szólott választóihoz. beszédét élénk érdeklődés előzte meg. a nagy terem zsúfolásig megtelt a gyárak dolgozóival, termelőszövetkezeti paraszttal, értelmiségiekkel. szép számmal jöttek el az idén először szavazó fiatal választók. ott volt a gyűlésen papp jános, a baranya megyei pártbizottság titkára, a járási és városi pártbizottság és tanács, a hazafias népfront, a tömegszervezetek vezetői.

aczél györgy összehasonlította a múltbeli és a jelenlegi kulturális helyzetet. a többi között elmondotta, hogy míg a horthy időkben, 1938-ban könyvkiadásunk összesen 9 millió példányban jelentetett meg könyveket, 1962-re 40 milliónál is magasabbra emelkedett a kiadott könyvek példányszáma. ez azt jelenti, hogy egy helyett most már több mint négy új könyv jut évente egy lakosra. és micsoda különbség a könyvek nagy többségének tartalmában. népünk közkincsévé váltak klasszikusaink művei és a mai életünkkel foglalkozó irói alkotások. ismertette a könyvtárak fejlődését, szólott az olvasók és muzeum-látogatók számának állandó növekedéséről. elmondotta, hogy 1958 óta huszszorosára emelkedett a televízió előfizetőinek száma. mind szélesebb körben és egyre erősebben jelentkezik népünk kulturális igénye.

- a kulturális érdeklődés összefügg az életkörülmények állandó javulásával, szocialista építőmunkánk eredményeivel és azzal, hogy társadalmi eszményképpé válik a sokoldalúan művelt ember. ez a társadalmi követelmény egyre általánosabb, nem úgy mint a kapitalista országokban. ha van is valahol konjunktúra, a kulturális érdeklődés - mint ottani források is bizonyítják - egyáltalán nem nő, mert a társadalom nem állítja fel a műveltség követelményét. ma tehát már nemcsak multunkat győztük le, hanem a fejlett kapitalista országokkal szemben sincs szégyenkezni valónk. de azért ma sem árt emlékezni az elmúlt időkre, még ha elsősorban az is a feladatunk, hogy előre nézzünk. /folyt. köv./

18.10/a

- 41 -

HE

/bb 63. a mezőgazdasági.....1.folyt./

ezután soós gábor, a földművelésügyi minisztérium főigazgatója méltatta a parasztságunk életében bekövetkezett változás nagy jelentőségét. ilyen nagy lehetőség a tanulásra még soha nem volt a magyar parasztság életében - hangsúlyozta. ehhez alapvetően fontos a jó mezőgazdasági szakkönyv. az utóbbi néhány évben nagy fejlődést értünk el e téren. míg 1955-ben 385 mezőgazdasági szakkönyv összesen 515.000 példányban jelent meg, addig 1961-ben 931 szakkönyv összesen 878.000 példányban került az olvasók kezébe, ami azt jelenti, hogy néhány év alatt megkétszereződött a mezőgazdasági szakkönyvek kiadásának száma.

ezután schulmann istván, a polgári vörös csillag tsz főagronómusa tartott előadást a mezőgazdasági szakkönyvek gyakorlati alkalmazásáról, majd az ünnepség résztvevői megtekintették a mezőgazdasági könyvkiállítást./mti/

bb 64. szirmai istván látogatása szegeden

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 2.

szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagja, a központi bizottság titkára pénteken és szombaton látogatást tett szegeden. pénteken délelőtt - győri imrének, a csongrád megyei pártbizottság első titkárának, perjesi lászlónak, a szegedi városi pártbizottság első titkárának és biczó györgynek, a városi tanács vb. elnökének társaságában - a szegedi mszbt-újságíró klubban a város kulturális életének vezetőivel, a szegedi nemzeti színház művészeivel találkozott.

szirmai istván délután az ujszegedi kender-lenszövő vállalat művelődési termében beszédet mondott a hazafias népfront városi bizottsága által rendezett választási gyűlésen. a mintegy 700 résztvevő - a gyár délelőtti műszakjának dolgozói, valamint több más ujszegedi üzem, a dél-magyarországi rostkikészítő vállalat kendergyárának, a lággyárnak a képviselői - nagy tetszéssel fogadták a beszédet.

szirmai istván szombaton délelőtt résztvett és beszédet mondott a szegedi szabadság filmszínházban rendezett értelmiségi gyűlésen, amelyen több mint ezer szegedi egyetemi és főiskolai tanár, orvos, műszaki és más értelmiségi dolgozó jelent meg. /mti/

17.27/a

HE

bb 65. népiünk magasrendű alkotásokat vár a kultura munkásaitól - aczél györgy beszéde a mohácsi választási gyűlésen

t ms/tr vm

1963. február 2.

aczél györgy, a művelődésügyi miniszter első helyettese, baranya megye képviselőjelöltje február elsején este a mohácsi bartók béla művelődési házban szólott választóihoz. beszédét élénk érdeklődés előzte meg. a nagy terem zsúfolásig megtelt a gyárák dolgozóival, termelőszövetkezeti paraszttal, értelmiségiekkel. szép számmal jöttek el az idén először szavazó fiatal választók. ott volt a gyűlésen papp jános, a baranya megyei pártbizottság titkára, a járási és városi pártbizottság és tanács, a hazafias népfront, a tömegszervezetek vezetői.

aczél györgy összehasonlította a múltbeli és a jelenlegi kulturális helyzetet. a többi között elmondotta, hogy míg a horthy időkben, 1938-ban könyvkiadásunk összesen 9 millió példányban jelentetett meg könyveket, 1962-re 40 milliónál is magasabbra emelkedett a kiadott könyvek példányszáma. ez azt jelenti, hogy egy helyett most már több mint négy új könyv jut évente egy lakosra. és micsoda különbség a könyvek nagy többségének tartalmában. népiünk közkincsévé váltak klasszikusaink művei és a mai életünkkel foglalkozó irói alkotások. ismertette a könyvtárak fejlődését, szölt az olvasók és muzeum-látogatók számának állandó növekedéséről. elmondotta, hogy 1958 óta huszszorosára emelkedett a televízió előfizetőinek száma. mind szélesebb körben és egyre erősebben jelentkezik népiünk kulturális igénye.

- a kulturális érdeklődés összefügg az életkörülmények állandó javulásával, szocialista építőmunkánk eredményeivel és azzal, hogy társadalmi eszményképpé válik a sokoldaluan művelt ember. ez a társadalmi követelmény egyre általánosabb, nem úgy mint a kapitalista országokban. ha van is valahol konjunktúra, a kulturális érdeklődés - mint ottani források is bizonyítják - egyáltalán nem nő, mert a társadalom nem állítja fel a műveltség követelményét. ma tehát már nemcsak multunkat győztük le, hanem a fejlett kapitalista országokkal szemben sincs szégyenkezni valónk. de azért ma sem árt emlékezni az elmúlt időkre, még ha elsősorban az is a feladatunk, hogy előre nézzünk. /folyt. köv./

18.10/a

- 41 -

HE

bb 65. /népünk 1. folyt./m

- a régi idők nagy tanúi, többek között ■ móríc zsigmond sokat írtak arról, hogy milyen véghetetlen szegénység, gyötrellem, kulturálatlanság a nép élete. mélységes aggodalommal szóltak, a gyermekek sorsáról, jövőjéről, kulturális lehetőségeiről, ki teszi fel ma így a kérdést? ady, móríc z, józsef attila panaszaira és álmaira a mi korunk ad választ és ez a válasz az, hogy a szocialista társadalmi rend meg tudta teremteni és napról-napra fokozott mértékben nyújtja a nép számára a kulturális felemelkedés lehetőségeit és valóságát.

- a horthy-időkben munkás és parasztyerek nem igen jutottak túl a 6 elemre, ma már történelmileg rövid időn belül realitássá válik nem az, amiről akkor álmodoztak, hogy minden gyerek elvégezze a 6, vagy 8 elemet, hanem, hogy általánossá tehetjük a középiskolát.

- a felsorolt eredmények - folytatta - nem azt jelentik, hogy nincsenek gondjaink kulturális téren. az elkövetkező évek feladata, hogy még szélesebb körben kibontakoztassuk kulturforradalmunkat és mindenütt segítsük az ehhez szükséges feltételek megteremtését, hiszen egyre többen keresik nálunk az igényes művelődés és szórakozás lehetőségeit, egyre többen kerülnek közelebb az értékes klasszikus és mai könyvekhez, színdarabokhoz, filmekhez, zenéhez, képzőművészetekhez. terjesztjük a leghaladóbb világnézetet, a tudományok ismeretét.

- az alkotókra és a kultúra munkásaira folyton növekvő felelősséget ró az a tény, hogy tömegeink mind magasabb igényeket támasztanak az alkotásokkal szemben - állapította meg, majd hangsúlyozta az izlés nevelésének fontosságát és ezzel kapcsolatban az alkotók és a kulturális intézmények felelősségét.

- alkotóinknak fel kell figyelniük arra a véleményre, amelyet egyik munkásember mondott: - a „miért olyan kevés a mai tárgy, a mai élettel foglalkozó könyv, film, színdarab?“, a magyar filmet ért bírálatban is a közönségnek az az igénye jelentkezik, hogy jobb, színvonalasabb, mai mondanivalójú filmeket szeretnének az emberek látni. érdemes itt megjegyezni, hogy egyes filmek talán nem is rosszabbak, mint azok, amelyeknek néhány évvel ezelőtt sikerük volt. de ma már az ilyen színvonalú műveket elégedetlenséggel fogadják.

- a gyűlés előtti beszélgetések alkalmával sokan kifogásolták, hogy alkotóink talán a kelletnél többet foglalkoznak az irodalmi és művészeti élet belső, ugynevezett műhelykérdéseivel, és nem eleget az országra, a nép életével. /folyt. köv./

18.15/a

- 42 -

bb 65. /népünk ... 2. folyt./ m

a nép nemcsak tankönyvi tételekből akarja megtanulni a szocialista erkölcsöt, hanem azt akarja, hogy az írók és művészek nagy felelősségérzettel, magas művészi színvonalon feleljenek arra a kérdésre, hogyan lehetünk boldogabb emberek a mi szocialista társadalmunkban. azt kívánja népünk, hogy a művészet a maga eszközeivel is segítsen eligazodni életünk, társadalmunk kérdéseiben.

- irodalmi, művészeti életünk egészséges fejlődését mutatja az a szeretet, amellyel tömegeink, a mai életéről, mai problémákról szóló színvonalas írásokat, fiatal íróink tehetséges alkotásait, a színházainkban bemutatott új magyar drámákat fogadják. reméljük, hogy filmgyártásunk is megtalálja a maga útját.

- művelődéspolitikánk előtt kettős feladat áll: támogatni az értékes szocialista irodalmat és művészetet, támaszkodni a szocializmust akaró dolgozó népünk véleményére és az ezért harcoló művészekre, írókra, küzdeni minden olyan jelenség ellen, amely akadályozza az egészséges fejlődést. néptömegeink kulturális színvonalára olyan ütemben emelkedik, hogy amit ma meghódítunk magunknak, népünknek, holnap már kevés lesz, és amit holnap meghódítunk, holnapután lesz kevés. ennek a gyors fejlődésnek szolgálata, népünk kultúrszomjának kielégítése olyan feladat, amely megérdemli íróink, költőink, művészeink legnagyobb erőfeszítéseit.

- egész életünket áthatja az új, a fejlődés, mindinkább egynyelvű, de sokarcú kulturára vágyunk, mint milliók szellemi táplálékára. kulturális életünk munkásai magasrendű alkotásokkal segítsék a nagy cél mielőbbi elérését - fejezte be tetszéssel fogadott beszédét aczél györgy. /mti/

...-

bb 66. megkoszorúzták soltész mihály sirját nyiregyházán

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 2.

31 évvel ezelőtt, 1932. február 2-án lakásán orvul meggyilkolták soltész mihályt, a nyiregyházi munkásmozgalom egyik vezetőjét. a város dolgozói kegyelettel őrzik emlékét, utcát is neveztek el róla. az évforduló alkalmából szombaton a városi pártbizottság, a tanács, a kisz-bizottság, a munkásörtség képviselői az északi temetőben megkoszorúzták soltész mihály sirját. /mti/

...-

18.20/a

- 43 -

Rg

bb 67. jogásznapok kecskeméten

vid fm/tné vm fm

1963. február 2.

a magyar jogászszövetség bács megyei csoportja és a közalkalmazottak szakszervezetének megyei tanácsa rendezésében pénteken és szombaton rendezték meg kecskeméten a hagyományos jogásznapokat. a megnyitón résztvett dr. nezvál ferenc igazságügyminiszter, dr. benedek jeno, a magyar jogászszövetség főtitkára, dr. jókai loránd, a közalkalmazottak szakszervezetének titkára, valamint dr. molnár frigyos, a bács megyei pártbizottság első titkára is.

a kecskeméti jogásznapokon a magyar jogtudomány számos képviselője tartott előadást./mti/

bb 69. átadták az első kertészmérnöki okleveleket a kertészeti és szőlészeti főiskolán

t ie/m/ká

1963. február 2.

első ízben osztottak ki kertészmérnöki diplomákat szombaton délután a kertészeti és szőlészeti főiskolán. az itt végzett hallgatók ugyanis, bár képzettségük kertészeti jellegű volt, eddig általános mezőgazdasági mérnöki oklevelet kaptak. az ország első „hivatalos” kertészmérnökeit dr. somos andrás akadémikus, a főiskola rektora bucsuztatta.

az újonnan felavatott 80 szakember közül több mint huszan termelőszövetkezetben kezdik meg munkájukat, a többiek főként állami gazdaságokban és kertészeti vállalatoknál helyezkedtek el. tizennyolc fiatal kertész abban az üzemben dolgozik majd, ahonnan tanulmányai során társadalmi ösztöndíjat kapott./mti/

e m b a r g ó: 22 óráig!

bb 70. kádár jános üdvözlő távirata ceylon nemzeti ünnepe alkalmából

k /küm/hné/m/sr

1963. február 2.

kádár jános, a minisztertanács elnöke ceylon nemzeti ünnepe alkalmából üdvözlő táviratot küldött szirimávo bandaranaiké asszony-nak, ceylon minisztereinökének./mti/

18.30/a

- 44 -

bb 68. tanácskozás szegeden a parasztság kulturális helyzetéről

vid fm tné vm fm

1963. február 2.

szombaton szegeden mintegy 300 termelőszövetkezeti gazda, falusi művelődési otthon igazgató, mezőgazdász és tanyai pedagógus tanácskozott csongrád megye parasztságának kulturális helyzetéről.

döme mihály, a megyei tanács művelődésügyi osztályának vezetője beszámolójában hangsúlyozta, hogy a parasztság általános és szakmai műveltségének emelésében azóta érték el jelentős eredményeket, amióta a falu dolgozói a termelőszövetkezeti gazdálkodás útjára léptek. jelenleg a megye 20 kihelyezett mezőgazdasági technikumban több mint félezer szövetkezeti gazda gyarapítja ismeretait, a falusi általános és középiskolák esti tagozataira csaknem hétezer járnak.

változnak a parasztság életkörülményei is. évenként ezer tanyát bontanak le csongrád megyében s a parasztság az „isten-hátamögötti”, településekről a községekbe költözik. az egészségtelen vályogkonyhókat fürdőszobás parasztházak váltják fel, amelyeknek száza található már kisteleken, mórakalmán, csanádpalotán és ambrózfalván.

a megbeszélés résztvevői örömmel hallották, hogyan akarják megkönnyíteni a 30 éven felüli falusi lakosok általános és szakmai műveltségének gyarapítását. olyan tantervet dolgoznak ki, amely az általános iskola négy felső osztályának két év alatti elvégzését összekapcsolja a mezőgazdasági szakmunkásképzéssel is./mti/

bb 71. nyolcvan szakember dolgozik győrről a vasúti forgalom helyreállításán

vid tm vm

1963. február 2.

a rendkívüli hideg zavarokat okozott győrről a vasúti forgalomban. a magasfeszültségű vezeték annyira megfeszült, hogy elpattant a győr-soproni elágazásnál, egy tehervonat a hajnali órákban maga alá göngyöltte a leszakadt vezetéket és közlekedési akadályokat okozott. ennek következtében a sopron-győr közötti közlekedés késedelmet szenvedett.
/folyt. köv./

18.35/a

- 45 -

KE

/bb 71. nyolcvan.....1.folyt./vm

hogy a közlekedési akadályokat leküzdjék, biatorbágyról, tatáról, horvátkimléről 80 szakember érkezett a helyszínre a magasfeszültségű vezeték helyreállítására. a nagy hidegben megfeszített erővel dolgoznak a munkások. a győri csomóponton átszállással biztosították a menetrendtől ugyan eltérő, de mégis közlekedő vonatok irányítását. /mti/

bb 72. időjárásjelentés

tm/m/la

1963. február 2.

a meteorológiai intézet jelenté február 2-án, szombaton 19 órakor:

párás hideg idő

várható időjárás vasárnap estig: párás, hideg idő, több helyen, főként az ország déli felében havazással. mérsékelt keleti szél, várható legmagasabb nappali hőmérséklet vasárnap minusz 6-10 fok között. /mti/

bb 73. „hajós„ bál siófokon

vid/tm/tné/m/fm

1963. február 2.

siófokon, a magyar tenger fővárosában szombaton rendezték meg a harmincadik „hajós„ bált, amelyen több mint félezen szórakoztak. /mti/

20.00/a

- 46 -

Handwritten signature

bb 74. dorottya bál kaposvárott

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 2.

a hagyományos dorottya bált szombaton rendezte meg a kaposvári béke szállóban a somogy megyei tanács idegenforgalmi hivatala. a megnyitón a kaposvári csiky gergely színház művészei részleteket adtak elő csokonai dorottya című művéből. a bálon külön postahivatal működött, alkalmi bélyegzővel. /mti/

bb 75. olasz karmester vezényelte a debreceni kodály kórust

vid/fm/tné/m/fm

1963. február 2.

nino fois olasz karmester szombaton este debrecenben nagy sikerrel vezényelte a kodály kórus hangversenyét. nino fois debreceni szereplésével viszonzta gulyás györgynek, a debreceni kórus karmagjának tavalyi olaszországi látogatását. /mti/

bb 76. nem okozott zavart a főváros vizellátásában a pócsmegyeri nyomócső törése

la/m

1963. február 2.

a szentendrei szigeten lévő pócsmegyer községben a kutak vizét szállító 600 milliméter átmérőjű nyomócső szombaton eltört. a vízművek munkásai azonnal hozzáfogtak a javításhoz s azt a vasárnapi nap folyamán be is fejezik.

a törés a főváros vizellátásában semminemű zavart nem okozott, mivel a duna jelenlegi vizállása mellett az igények a többi településről teljesen fedezhetők. /mti/

- v e g e -

21.10/a

- 47 -

Handwritten signature

MTI.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda, Budapest, I. Főm. utca 6-7. Telefon: 189 490, 359 600

A szerkesztést és kiadást a vezérigazgató felel.

mti b e l f ö l d i h i r e k

1963. február 3.

bb i. hétfőn föld-közelbe kerül a mars - borsószem a távcsőben

tz/gg/m/vg

1963. február 3.

február 4-én föld-közelbe kerül a mars. bár - mint ifj. bartha lajos, az uránia bemutató csillagvizsgáló munkatársa elmondotta - még így is körülbelül százmillió kilométer lesz közte és köztünk, képe a távcsövekben mégis jelentős mértékben megnövekszik. egy kétszázszoros nagyítású távcsőben például akkorának látszik majd, mint 30 centiméternyiről egy borsószem. a világ legnagyobb, öt méteres távcsövén át viszont olyan részletek is megkülönböztethetők lesznek rajta, amelyek a valóságban nem haladják meg a 10 kilométert. ilyen körülmények között pedig már értékes megfigyelésekre van mód, főleg a bolygó két legizgalmasabb titkával kapcsolatban.

Körülbelül két évtizede ugyanis tyihov szovjet csillagász és munkatársai nyilvánosságra hozták azt a megfigyelésüket, hogy a marsot helyenként zuzmó- vagy mohaszerű növényzet borítja, öt éve pedig egy amerikai csillagász a bolygóról visszaverődő napfény vizsgálata közben bizonyos, a földi fehérjemolekulákhoz és a gátfélekhez hasonló képződményeket vélt a marson felfedezni. a mostani föld-közelség jó alkalom lesz ezeknek a megfigyeléseknek az ellenőrzésére.

de mód lesz a marsbeli „időjárás”, tanulmányozására is. a bolygó légkörében ugyanis már régebben felismerték a vizgőzből keletkező fehér, a porból összeálló sárga és a jégkristályokból alakuló kék felhőket, amelyeknek vándorlását természetesen a légköri mozgások szabják meg. ez pedig különösen azért érdekes, mert míg nálunk a tengerek és szárazföldek váltakozása erősen megzavarja az alapvető időjárási tényezők érvényesülését, a kizárólag szárazfölddel borított marson ezek a törvényszerűségek szabadon hatnak, így belőlük fontos következtetések vonhatók le a földi időjárás alaptörvényeire is.

ezeknek a vizsgálatoknak egyik lényeges részében, a mars-légkör átlátszóságának vizsgálatában csehszlovák, jugoszláv, német és osztrák kollégáikkal együtt évek óta eredményesen vesznek részt a magyar amatőr csillagászok is, nekik köszönhető például az a felismerés, hogy a mars „időjárása”, éppen úgy a naptevékenység befolyása alatt áll, mint a mienk, sőt megfigyeléseik igazolták is a földdel kapcsolatos megállapításokat. /folyt. köv./